

Časopis Mensy České republiky

mensa

Číslo 4, ročník XIX, srpen 2011

Exkurze v CERNu
Mensovní vizitky
Výsledky voleb

Prof. RNDr. Helena Illnerová, DrSc. obdržela Čestné uznání Mensy

Na valné hromadě Mensy promluvil Ing. Zdeněk Kríž o jaderné bezpečnosti a roli STJB. Foto: Tomáš Kubeš

Dlouhé zbraně, ze kterých jsme si mohli na akci SIG Zbraně vystřelit; zleva: dvoulavňová brokovnice, puška ze začátku 2. sv. války, samopal CZ vz. 585, malorážka a dvě vzduchovky, ta vzdálenější s výborným dalekohledem. Foto: Pavel Opl

Valná hromada Mensy, foto: Tomáš Kubeš

Exkurze do CERNu – Jet d'Eau v Ženevě, foto: Marie Čihulková

Exkurze do CERNu – Microcosm, foto: Veronika Šigutová

Součástí valné hromady Mensy byla přednáška prof. Ing. Ivana Wilhelma, CSc. na téma koncepce vzdělávání v ČR.

Úvodník

Na prázdniny jsme pro Vás v redakci připravili další porci atraktivního mensovního čtení. Tentokrát jsme si dali obzvláště záležet

na vědeckých člancích a hádankách v Bystřilně, obě rubriky totiž pozitivně zmiňujete ve svých přáních a ohlasech. Rád bych také tímto poprosil, abyste se nebáli napsat, které články se Vám líbí a co byste od časopisu očekávali; názory Vás, čtenářů, nás v redakci skutečně zajímají.

V červnu proběhla valná hromada Mensy, která byla spojena s vyhlášením výsledků

mensovních voleb a předáním Čestného uznání Mensy ČR profesorce Illnerové, oběma událostem se obšírně věnujeme v rubrice Zprávy. V souvislosti s volbami bych velmi rád srdečně poděkoval všem, kteří mi dali svůj hlas, velmi si Vaší podpory vážím a jsem rád, že moje práce pro Mensu vzbudila takový ohlas. Když zmiňuji svoji práci, určitě bych chtěl také upřímně poděkovat všem, kteří časopis připravují se mnou a bez jejichž obětavé pomoci a podpory by tento nemohl být ani chabým odleskem současné podoby.

S přáním krásného léta
a příjemného čtení
Tomáš Kubeš
šéfredaktor
tomas.kubes@mensa.cz

Pošlete fotografie na titulní stranu

Máme velký zájem o hezké fotografie na titulní stranu spjaté s proběhlými mensovními událostmi nebo ročním obdobím. Prosím, pošlete je na adresu: redakce@mensa.cz.

Hledáme zájemce o prodej reklamního prostoru

Redakce časopisu hledá pomocníka, který by měl zájem reklamní prostor v časopise prodávat. Za aktivně získanou reklamu můžeme nabídnout drobnou provizi. Zkušenost v oboru vítána.

Prosím, napište na adresu
tomas.kubes@mensa.cz.

Adoptujte titulní stranu

Můžete to být právě Vy, kdo svým příspěvkem (adopcí titulní strany) umožní, aby obálka časopisu vyšla hezky barevná. Máte-li zájem, prosím, napište na adresu tomas.kubes@mensa.cz.

Přehled obsahu

Zprávy Mensy	6
Kariéra	20
Věda	24
Koutek nadaných dětí	31
Návštěva CERNu	32
Pozvánky na akce a soutěže	42
Mensa v zahraničí	44
Reakce na akce	46
Kultura	54
Bystřilna	56, 62
Názory a tvorba mensanů	60

Co je Mensa

Mensa je celosvětová nezisková organizace založená v roce 1946 v Oxfordu. Nyní má ve více než 100 zemích světa přes 105 000 členů.

Členem se může stát každý, kdo dosáhne v testu inteligence schváleném mezinárodním dozorčím psychologem výsledku mezi horními dvěma procenty populace. Mensa na území ČR byla založena na jaře 1989 PhDr. Hanou Drábkovou (oficiální registrace proběhla 21. 3. 1991). Mensa ČR je občanským sdružením a k 15. 7. 2011 registrovala 2 244 členy.

Cílem Mensy je zkoumat a rozvíjet lidskou inteligenci ve prospěch lidstva, podporovat výzkum vlastností, znaků a využití inteligence a vytvářet stimulační intelektuální, přátelské a společenské prostředí pro své členy. Mensa ČR věnuje zvláštní pozornost podpoře rozvoje talentu a nadání dětí. Podrobnější informace naleznete na adrese: <http://www.mensa.cz/>.

Časopis Mensy ČR – Mensa – je dvouměsíčník. Číslo 4/2011 (srpen) vychází 1. 8. v nákladu 2 500 výtisků. Uzávěrka říjnového čísla je 7. 9. 2011.

Časopis připravuje redakce časopisu Mensa, za zveřejnění nebo nezveřejnění příspěvků odpovídají vedoucí jednotlivých rubrik, za sestavení časopisu šéfredaktor. Kontakty naleznete na posledních stranách časopisu. **Příspěvky, připomínky a dotazy na inzerci, prosím, zasílejte na adresu redakce@mensa.cz. Redakce si vyhrazuje právo články v případě potřeby upravit nebo zkrátit.**

Články v časopise představují díla, názory, myšlenky nebo nabídky jednotlivých autorů a nemusejí vyjadřovat postoje jiných mensanů ani orgánů Mensy ČR, není-li výslovně uvedeno jinak. V případě připomínek se obračejte v první řadě na jednotlivé autory. Obsah tohoto časopisu může být volně přebírán všemi ostatními publikacemi Mensy za předpokladu uvedení zdroje, není-li výslovně uvedeno jinak. Obsah publikovaný na <http://casopis.mensa.cz/> přebíraný z tohoto časopisu je šířen pod licencí Creative Commons. Pokud jako autor příspěvku nesouhlasíte s těmito podmínkami, prosím, informujte redakci.

Aktuální číslo časopisu je k dispozici v elektronické podobě na webu Mensy <http://www.mensa.cz/>, archiv všech čísel, včetně časopisů MIL a některých slovenských, naleznete na intranetu Mensy <https://intranet.mensa.cz/>. Časopis je zasílán všem členům Mensy ČR, nečlenové si jej mohou předplatit za 150 Kč ročně. Změny adresy a dotazy na předplatné, prosím, zasílejte na adresu sekretarka@mensa.cz.

Vydavatel: Mensa ČR, Španielova 1111, 163 00 Praha 6

Tisk: PRINTO, spol. s r. o., Gen. Sochora 1379, 708 00 Ostrava, <http://www.printo.cz/>

ISSN: 1211-8877

©Mensa České republiky, 2011

Printed in the Czech Republic

Inzerce v časopise Mensa

• **Rádková inzerce** členů Mensy ČR je zdarma. Podrobná pravidla naleznete na adrese http://casopis.mensa.cz/o_casopisu/radkova_inzerce.html.

• **Ceny placené inzerce** naleznete na adrese <http://casopis.mensa.cz/download.php?idx=164>.

S dotazy se, prosím, obračejte na šéfredaktora **Tomáše Kubeše**: tomas.kubes@mensa.cz

Na titulní straně

Prof. RNDr. Helena Illnerová, DrSc. přebírá Čestné uznání Mensy České republiky z rukou předsedy Mensy ČR Tomáše Blumensteina na Valné hromadě Mensy ČR 11. 6. 2011 v Praze; foto: Luděk Kovář

Slovo předsedy

Zdravím Vás v polovině letošních prázdnin a doufám, že probíhají přesně podle Vašich představ.

Rád bych velmi poděkoval za důvěru projevenou mi znovuzvolením a budu se houževnatě snažit, aby se Mensa ČR v následujícím dvouletém období utěšeně rozvíjela. Současně bych chtěl pogratulovat všem nově zvoleným radním i kontrolorům a poděkovat také ostatním kandidátům s nadějí, že je nezvolení od aktivní práce pro Mensu neodradí. A především bych rád poděkoval odstoupjícím radním, za kterými zůstala v Mense nepřehlédnutelná stopa: Tomáš Hladík byl v uplynulém období ekonomem a správcem SIGů a také organizátorem různých akcí. Alena Novotná se po dvě funkční období Mense aktivně věnovala, zprvu v pozici ekonomky vedla úspěšný přechod na podvojný účetnictví, později se jako místopředsedkyně starala o granty, PR a mensovní grafiku a nejvíce práce věnovala všem proběhlým ročníkům Logické olympiády. Roman Brzuska byl poprvé zvolen radním v roce 2001 a projevil se nejen jako moudrý radní a místopředseda, ale především jako neskuálně pracovitý správce internetu a autor mensovního intranetu a dalších mensovních webů. Václav Fořtík byl členem Rady nepřetržitě od roku 1995, z toho 6 let předsedou, a jeho vliv zůstává v celé řadě mensovních aktivit a především pak v akti-

tách zaměřených na nadané děti. Děkuji jim všem za obrovské množství práce, kterým Mensu obdarovali, a doufám, že v ní budou dle svých možností pokračovat i nadále. Nově zvolená devítičlenná Rada si rozdělí jednotlivé oblasti činnosti na svém prvním zasedání. Těším se na entuziasmus a píli jejích nových i staronových členů.

Jak probíhají mensovní prázdniny? Probíhá/proběhlo několik letních kempů a tábor LO, na počátku srpna v Paříži EMAG a v Tatrách setkání rodin s dětmi, v polovině srpna pak cyklovýlet na Liberecku. Nepřehlédněte také mnoho akcí místních a zájmových skupin. V září vyhlížejte exkurze a přednášky a zejména pak na konci měsíce podzimní celostátní setkání v Čeladné.

Střednědobá odpověď na podzim je také velmi mensovní, čeká nás Logická olympiáda, konference Mensa pro školy, setkání klubů nadaných dětí a mnoho dalších akcí pro členy i veřejnost. Chcete i Vy něco zorganizovat? Neostýchejte se, použijte kalendář akcí a časopis, a pokud byste potřebovali poradit, tak mi napište nebo zavolejte.

Tomáš Blumenstein

předseda Mensy ČR

tblumen@mensa.cz,

603 726 030, skype: tblumen

Opravy minulého čísla

- Na straně 18 bylo v pozvánce na koupaliště chybně uvedeno, že čas 15:00 byl zvolen, aby se mohli zúčastnit pracující. Tento čas však byl zvolen především kvůli dětem.
- Na straně 47 byl špatně uveden kontakt na autora Tomáše Kadlečíka, adresa vlk@mensa.cz patří organizátorovi akce, který reportáž přeposílal, autor email neuvedl.

Napište nám, co si myslíte

Prosím, podělte se s námi o své názory na časopis Mensa, napište na adresu redakce@mensa.cz.

Zápis z Valné hromady Mensy ČR konané dne 11. 6. 2011

zapsala **Hana Kalusová**, sekretarka@mensa.cz

Program:

1. Zpráva o činnosti Mensy a Rady Mensy za rok 2010

Zprávu přednesli radní zodpovědní za jednotlivé oblasti. Ke každé oblasti proběhla široká diskuse.

Aktivita – Tomáš Blumenstein
Místní skupiny – Pavel Terber
SIGy – Tomáš Hladík
Časopis – Tomáš Kubeš
Internet – Roman Brzuska
Testování – Dana Havlová
Dětská Mensa – Václav Fořtík
Mensa gymnázium – Petr Čavojský
PR, grafika – v zastoupení Aleny Novotné
Tomáš Blumenstein
Granty – v zastoupení Aleny Novotné
Tomáš Blumenstein
Zahraničí – Tomáš Blumenstein
Hospodaření – Tomáš Hladík

Valná hromada Mensy ČR, foto: Tomáš Kubeš

2. Zpráva o hospodaření Mensy za rok 2010

Zprávu přednesl ekonom Mensy Tomáš Hladík.

3. Zpráva kontrolní komise

Zprávu kontrolní komise přednesl její předseda Aleš Hodina.

4. Úprava stanov

VH široce prodiskutovala kroky vedoucí ke změně stanov.

Výsledky hlasování (sečteno korespondenční hlasování na intranetu a prezenční hlasování přítomných na valné hromadě) o změně stanov navržené Radou Mensy:

Pro: 57
Proti: 19
Navržená úprava byla schválena.

Prezentace použité při zprávách o činnosti, zprávu kontrolní komise a účetní uzávěrku naleznete na intranetu pod záložkami „Dokumenty > Záписы z RM“ a „Dokumenty > Rozpočty“.

5. Vyhlášení výsledků voleb

Ke dni voleb měla Mensa ČR 1 553 členy. Byly odevzdány 283 hlasy, z toho bylo odevzdáno 277 hlasů elektronicky, 2 hlasy korespondenčně a 4 hlasy na valné hromadě. Všechny odevzdané hlasy byly platné.

Výsledky voleb na funkci předsedy Mensy ČR

Zvolení:

Tomáš Blumenstein – 216 hlasů

Nezvolení:

Václav Janoušek – 58 hlasů

Výsledky voleb do Rady Mensy ČR

Rada Mensy má 9 členů, z toho jeden člen je předseda Mensy. Zůstává tedy 8 volitelných míst.

Zvolení:

Tomáš Kubeš – 223 hlasů
Dana Havlová – 193 hlasů
Zdenka Pániková – 172 hlasů
Pavel Terber – 170 hlasů
Alena Oudová – 156 hlasů
Hana Studenská – 141 hlasů
Petr Čavojský – 140 hlasů
Petr Mazal – 122 hlasů

Nezvolení:

Vladimír Kutálek – 115 hlasů
Tomáš Hladík – 92 hlasů
Václav Janoušek – 91 hlasů
Ronald Němec – 78 hlasů
Ivan Petřík – 52 hlasů

Výsledky voleb do kontrolní komise Mensy ČR

Kontrolní komise má 3 členy.

Zvolení:

Václav Fořtík – 216 hlasů
Renáta Zelinová – 137 hlasů
Aleš Hodina – 129 hlasů

Nezvolení:

Ladislav Nádvorník – 109 hlasů
Kristian Svoboda – 95 hlasů

Funkční období nově zvolených orgánů začíná dle stanov 1. 7. 2011 a končí 30. 6. 2013. Děkujeme všem kandidátům za jejich kandidaturu a gratulujeme předsedovi i všem zvoleným členům Rady i kontrolní komise.

Hlasy na valné hromadě za volební komisi sečetli Zuzana Poláková, Jiřina Vlková a Petr Olšák.

Zuzana Poláková

zuzana.polakova@mensa.cz

**Kontakty na nové radní
naleznete v adresáři na
straně 64 a na webové stránce
kontakty.mensa.cz.**

Poděkování

30. června jsem předal žezlo Dětské Mensy svým nástupcům a děkuji všem, kteří mi za těch cca 10 let byli jakkoli nápomocni. Na poli péče o rozvoj intelektu jak u dětí, tak u dospělých budu pokračovat i nadále. Nejbližší akce na léto najdete na webu Mensy v akcích nebo na www.centrumnadani.cz.

Václav Fořtík, vaclav.fortik@mensa.cz

Zpráva kontrolní komise

Kontrolní komise se seznámila s účetní závěrkou Mensy ČR za rok 2010. Neshledala v ní zjevné nedostatky. Přehled plnění rozpočtu získala kontrolní komise až 7. 6. 2011. Do budoucna doporučujeme dřívější předávání.

Oceňujeme, že byly zahrnuty i reálné rozpočty realizovaných akcí a zrealizoval se tak přehled o částkách, které prostřednictvím Mensy v průběhu roku prošly. Do budoucna však doporučujeme, aby byl v přehledu uveden podrobnější rozpočet finančně náročnějších akcí, jako je EMAG či Logická olympiáda. V rámci hospodářské činnosti Mensy ČR na platformě společenských aktivit také postrádáme jasné a přesné formální vymezení cílové skupiny označované jako Dětská Mensa. Doporučujeme podrobnější rozpis vyúčtování účelových státních dotací.

Plnění rozpočtu ani účetní závěrka Mensy nejsou členům k dispozici na intranetu, jak bylo kontrolní komisí již dříve požadováno a Radou Mensy akceptováno. Chybí zde tedy možnost jednoduché veřejné kontroly hospodaření ze strany členů. Tuto skutečnost důrazně vytýkáme.

Čtení zprávy kontrolní komise, foto: Tomáš Kubeš

Kontrolní komise zastoupená Vladimírem Kutálkem žádala provést kontrolu všech smluv a závazků Mensy. Bohužel Mensa na takovou kontrolu není připravena, smlouvy jsou roztroušeny mezi členy, neexistuje důvěryhodná elektronická verze ani úplný seznam.

Smlouvy a drafty, které byly získány, byly prozkoumány a nebyly shledány závažné zjevné nedostatky. Připomínky byly zaslány zodpovědným osobám a byl vytvořen orientační seznam smluv a závazků a práv z nich vyplývajících, který je k dispozici mimo jiné u Vladimíra Kutálky.

Na základě kontroly přijala kontrolní komise tato doporučení:

1. Je vhodné vést úplný seznam smluv spolu se stručným shrnutím závazků a práv z každé smlouvy vyplývajících, s přílohou elektronické verze smlouvy. V případě velice podobných smluv jen drobně se lišících (např. v osobě druhé smluvní strany) stačí uvést vzorovou smlouvu a přehled konkrétních uzavřených smluv s uvedením odlišností.
2. Návrhy smluv by měly být zasílány zainteresovaným osobám a v kopii kontrolní komisi, a to alespoň první a finální verze.

Členové kontrolní komise byli také pověřeni přípravou stanov Mensy. K tomu podáváme následující zprávu:

Úpravy stanov Mensy ČR

Valná hromada konaná 12. 6. 2010 pověřila Aleše Hodinu, Vladimíra Kutálku a Jiřího Erbse k přípravě úprav stanov termínově k hlasování na příští VH. Předkládáme Valné hromadě 2011 zprávu o průběhu práce pověřené skupiny na tomto úkolu v časových a věcných souvislostech.

Do časopisu Mensa 4/2010 byla zaslána žádost členům k zasílání námětů a návrhů ke změnám stanov.

Protože téměř do konce října 2010 nepřišla na adresu uvedenou v žádosti ani jediná reakce, vznikl problém, jak pokračovat. Vytvořili jsme upravený návrh, kdy jsme vycházeli z platných stanov Mensy ČR, do kterého jsme zapracovali velké množství možných změn a doplňků. Tento návrh měl být předložen členům pomocí ankety na intranetu Mensy ČR, ve které by vyloučili změny, které ve většině odmítají. Tak by vznikl pracovní soubor přijatelných změn.

Návrh jsme zaslali předsedovi Mensy ČR s udáním dalšího postupu. Ten projevil přání vložení ankety pozastavit a věc nejprve projednat v radě.

Zástupce pracovní skupiny se zúčastnil zasedání rady 12. 11. 2010, která rozhodla (bod 13 zápisu), že jednání bude pokračovat na příštím zasedání rady. To se uskutečnilo 8. 1. 2011. Podstatným výsledkem pro nás bylo, že rada nebude bránit navržené intranetové anketě.

Anketa probíhala od poloviny února do konce března 2011 a byla uvedena emailem, rozeslaným všem tehdy řádným členům.

Krátce po spuštění ankety nám nabídli spolupráci někteří právníci, členové Mensy ČR. Po diskusi, kdy jsme společně konstatovali nutnost změny současných stanov v širším záběru, aby byly jak po obsahové, tak formální stránce bez vad, jsme přijali koncept generální změny, tj. modernizace stanov. Tato modernizace má být

vystavěna z těchto materiálů v pořadí podle důležitosti:

1. Vzor stanov národní Mensy vydaný mezi národní Mensou,
2. Současně platné stanovy Mensy ČR,
3. Odborná právní analýza návrhu změn podaných do ankety,
4. Pracovní soubor přijatelných změn, jako výsledek ankety, vytvořený členy,
5. Přímé návrhy členů

při dodržení následujících zásad:

1. Modernizované stanovy Mensy ČR musí obsahovat všechny mandatorní části požadované mezinárodní Mensou, nejsou-li v rozporu se zákony ČR,

s hlavními cíli:

1. Přesnější vymezení působnosti orgánů Mensy ČR,
2. Zavedení institutu „referenda“ se všemi náležitostmi,
3. Zavedení odvolacího a rozhodčího orgánu, nejlépe veřejného ochránce práv, který je doporučen i mezinárodní Mensou,

se zaručením maximálních svobod a práv řádným členům Mensy ČR.

Od předsedy Mensy ČR přišla na anketu reakce negativní.

Na svém zasedání 20. 2. 2011 (bod 11 a příloha zápisu) rada, přestože byla prokazatelně informována o stavu práce a dalším postupu skupiny pověřené na změně stanov, přijala svou vlastní koncepci úprav a změn stanov Mensy ČR.

Po zhodnocení vzniklé situace se celá skupina i s odbornými pomocníky rozhodla rozdělanou práci přerušit až do vzniku příznivějšího politického stavu uvnitř Mensy ČR. Všechny potřebné materiály jsou shromážděny a chybí již jen závěrečná práce modernizované stanov sepsat, odborně přeložit do angličtiny a celé zaslát k posouzení úředníkovi mezinárodní Mensy ke schválení.

Kontrolní komise
kk@mensa.cz

Sdílejte své zkušenosti
Publikujte své články

Motiv8.cz

Práce - Lidé - Souvislosti

www.motiv8.cz

Reakce na zprávu kontrolní komise

Dovolil bych si jen skromně doplnit zprávu KK některými informacemi.

Rozpočet, jeho plnění a účetní uzávěrka na intranetu členům již k dispozici jsou a problémem pana ekonoma jsou spíše závazné termíny, než že by chtěl bránit „veřejné kontrole hospodaření ze strany členů“.

Nesouhlasím s tvrzením, že „smlouvy jsou roztroušeny mezi členy“. Řadu smluv mají skutečně u sebe koordinátoři jednotlivých projektů a běžné smlouvy (např. DPP, smlouvy o pronájmu apod.) vzhledem k jejich množství nevedeme v naskenované podobě. Významné smlouvy byly z originálů po požadavku V. Kutálka naskenovány a kontrolní komisi poskytnuty. Současně připravujeme pravidla, jak smlouvy s dlouhodobou platností archivovat centrálně.

K úpravám stanov Mensy ČR bychom mohli diskutovat dlouhé hodiny, a to jak k samotnému znění úprav, tak i k procesu přípravy. Neodpustím si jen reagovat na větu „Od předsedy přišla na anketu reakce negativní.“ – nereagoval jsem na anketu samotnou, ale napsal jsem KK, že anketa byla vypsána jako „Hlasování o změně stanov“, což neodpovídá skutečnosti, a že není férovým jednáním takto uvádět členy v omyl.

Návrh modernizovaných stanov, který zaslal v listopadu 2010 Radě Mensy Jiří Erbs a který svým rozsahem více než dvojnásobně převyšoval stanovy současné, obsahoval sice celou řadu přínosných pasáží, avšak dle názoru rady nepatřících do stanov, ale spíše do provozních dokumentů organizace. Není možné při každé dílčí změně struktury webu či časopisu

měnit stanovy. Některá další nová ustanovení by spíše dobrovolníky odrazovala, nežli něčemu napomohla. Proto se rada rozhodla do procesu příprav aktivně zasáhnout a na několika jednáních postupně změnu stanov projednávala. Nejprve jsme označili každou 101 navrhovanou úpravu a postupně je rozdělili do sloupců „Souhlasíme, avšak ne s úpravou stanov, ale se zapracováním do jiného dokumentu“, „Souhlasím se změnou ve stanovách“ a „Nesouhlasíme“. Dále jsme zapracovali několik podnětů, které nám přišly od členů, a celé upravené stanovy jsme předložili ke schválení Mense International. Poté, co byl návrh schválen, byl předložen členům k hlasování na intranetu a valné hromadě. Takto upravené stanovy nejsou nijak revoluční, avšak současně nijak neohrožují dosavadní chod organizace. Nebyl zaveden institut „referenda“, ale současné stanovy již léta znají „korespondenční hlasování členů“. Nebyl zaveden „ombudsman“, ale máme za to, že je lépe sporům předcházet, nežli je dodatečně soudit. Nebylo změněno „vymezení působnosti orgánů“, ale byla doplněna kontrolní komise a její působnost. Osobně se domnívám, že současné stanovy napsali naši předchůdci velmi moudře a snahu o jejich zásadní přeměnu nepovažuji za správnou.

Aktuální stanovy naleznete na www.mensa.cz/mensa/stanovy.

Tomáš Blumenstein
tblumen@mensa.cz
603 726 030

Mensashop

Už máte plážový míč Globus? Anebo ještě lépe – míč s logem Mensy? Že na to nejste a potřebujete spíš kompas anebo deskovou hru? Pak vězte, že na www.mensashop.cz mají členové Mensy na deskové hry 25% slevu.

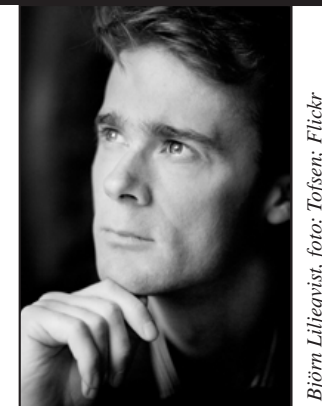
Tomáš Blumenstein, tblumen@mensa.cz, 603 726 030

Mezinárodním radním pro malé národní Mensy byl zvolen Björn Liljeqvist

Hlasování ve volbách mezinárodního radního pro malé národní Mensy skončilo 31. května 2011 a poté byly spočítány hlasy pro jednotlivé kandidáty. V souladu s volebním řádem volební komise pro volbu mezinárodního radního pro malé národní Mensy v čele s předsedkyní Ann Rutinovou zveřejnila výsledky:

Björn Liljeqvist – 18 hlasů
Rudi Challupner – 9 hlasů
Zdržel se hlasování – 1

Mezinárodním radním pro malé národní Mensy byl tedy zvolen Björn Liljeqvist, který tak od 1. července 2011 na tomto postu vystřídal Christine Warlies.

Björn Liljeqvist, foto: Tofsen; Flickr

Aktuální verzi stanov Mensy České republiky naleznete na adrese <http://stanovy.mensa.cz/>

Zaregistrujte se na web Mensy International

Bruce Allen z Mensy USA se stal již 10 000. členem zaregistrovaným na webových stránkách Mensy International www.mensa.org. Pro přístup do členské části je nutné se zaregistrovat. V členské části jsou k dispozici informace o programu SIGHT, úplný seznam zemí, kde jsou národní koordinátoři SIGHT, kalendář mezinárodních akcí, různá diskusní fóra a chaty nebo například vyhledávání členů.

Pro ty, kteří mají rádi statistiky, uvádíme počty členů z jednotlivých zemí. Nejvíce členů Mensy je zaregistrováno z USA (2 884), což nepřekvapí, protože v USA je nejvíce členů. Následuje Německo (1 238), UK (1 183) a Nizozemí (718). Tyto další země mají registrováno více než 100 členů (země nejsou seřazeny dle žádného klíče): Srbsko, Jižní Afrika, Polsko, Švédsko, Španělsko, Švýcarsko, Norsko, Francie, Finsko, Jižní Korea, Dánsko, Itálie a Kanada. Přímých členů Mensy International je zaregistrováno více než 200. Z České re-

publiky je v současné době zaregistrováno pouze 50 členů.

Jak se přihlásit? Na stránkách www.mensa.org vlevo dole je Log in, tam si vyberte volbu Get a login. Vyplňte osobní údaje – email, jméno, příjmení, členské číslo a 2x Českou republiku, případně odlišnou zemi bydliště. Členské číslo prosím vyplňujte jen jako čtyřmístné číslo xxxx BEZ CZ na začátku. Členské číslo + CZ na konci, které se tam přidá automaticky, se stane vaším uživatelským jménem. Po zadání se dostanete do fronty na schválení. Schvalování má na starosti Zuzana Poláková a během jednoho až dvou dnů vám přístup schválí. Přístup je možný pouze pro členy Mensy, takže musí ověřit, že máte zaplacené členské příspěvky na daný rok. Jakékoliv dotazy prosím směrujte na email zuza.polakova@seznam.cz.

Zuzana Poláková
zuza.polakova@seznam.cz

Logická olympiáda

Zopakují informace, které jsou pravidelným čtenářům již dobře známy – ročník 2011 proběhne ve třech věkových kategoriích (1. st. ZŠ, 2. st. ZŠ a SŠ), registrace soutěžících a škol je otevřena od 1. srpna do 30. září a je pro účast v LO podmínkou. Nominační kola proběhnou online na počátku října, krajská kola a finále potom v listopadu. Informace a registrace najdete na www.logickaolympiada.cz.

Co můžete pro LO udělat?

1. Přesvědčit školy ve svém okolí k zapojení do LO – vítáme, pokud se školy zapojí do LO celé a umožní během nominačního kola účast všem svým žákům, a to především proto, že tímto způsobem mohou být odhaleny skryté talenty. Pro školu potom LO poskytuje jednak určitou prestiž (pokud jejich žáci uspějí) a pak také bezplatný nenásilný screening intelektu žáků.

2. Podílet se na přípravách logických úloh – pokud Vás baví logické hádanky, úlohy či šifry a sami je rádi nejen řešíte, ale také vytváříte, budeme vděční za každou pomoc. Nemusíte se obávat, že jste vymysleli něco příliš snadného anebo složitějšího, užítokujeme snad každou úlohu. Nejlépe pokud

LOGICKÁ
OLYMPIÁDA

Tomáš Blumenstein
tblumen@mensa.cz
603 726 030

I. valná hromada MS Zlín

Na I. valné hromadě MS Zlín, která proběhla 21. června 2011, byli zvoleni jako předsedkyně Lenka Stodůlková, jako místopředseda Michael Tupý a jako pokladník Lenka Stodůlková.

Fotografie z akce si můžete prohlédnout na adrese http://www.mensa.cz/volny-cas/fotogalerie/?album_id=385. Těším se na Vás v sobotu 6. srpna 2011, případně 3. září 2011 vždy od 18 hod. v kavárně a čajovně Lilita.

Lenka Stodůlková, mischi@email.cz

se sami rozhodnete, že nám odevzdat pošlete každý týden (třeba každý čtvrtek večer) jednu úlohu na tblumen@mensa.cz.

3. Zapojit se do organizace – zejména při krajských kolech (4. 11.) a finále bude potřeba každá ochotná a pracovitá ruka. Napište nám. V přípravné fázi vítáme i pomoc šikovného grafika.

4. Pomoci se získáváním peněz či darů pro vítěze – jelikož v letošním roce nemáme ani generálního partnera, ani podporu státu, jsme skutečně vděční za jakoukoliv pomoc. Pokud víte o firmě, která by se chtěla při LO prezentovat (na webu, tiskovinách, apod.), pokud víte o nadaci, která svým zaměřením odpovídá našemu projektu, anebo pokud máte jakýkoli prospěšný nápad k získání finančních prostředků (který jste ochotni i realizovat), jste v našem týmu vítáni s otevřenou náručí.

Děkujeme všem, kteří jsou ochotni se do příprav LO zapojit. Těšíme se na hladký průběh letošního ročníku. Za organizační tým Tomáš Blumenstein, Zuzana Poláková, Hana Stodůlková, Pavel Celba, Hana Kalusová a další.

Konference MS Zlín

Místní skupina Zlín má založenu vlastní konferenci, kam je možné přispívat častěji než jednou za dva týdny. Každý člen si v intranetu může zaklíknout její příjem. Napsat na konferenci můžete dvojím způsobem. Buď z intranetu anebo na ms-zlin@mensa.cz – obojí pouze v případě, že jste do ní sami přihlášení. Nastavení příjmu konferencí najdete v menu Rozeslat zprávu – Příjem konferencí. Tak se těším na Vaši registraci a hlavně na příspěvky (zas to, prosím Vás, nepřežehněte).

Lenka Stodůlková, mischi@email.cz

Mensovní vizitky mají novou grafiku

Všichni členové Mensy mají možnost si objednat tzv. mensovní vizitky, které jako jediné oficiální vizitky Mensy ČR schválila Rada Mensy ČR. Novou grafiku vizitek vypracovala naše členka, paní Erika Törökóvá.

Vizitky jsou tištěny na kvalitním papíře 300 g/m², jsou dvojjazyčné a jejich cena pro členy je stanovena na 3 Kč za kus.

Vizitky si můžete objednat (minimální objednávka je 100 ks s jedním jménem) jednoduše na intranetu Mensy (intranet.mensa.cz) pod záložkou „Objednávka“. Pokud budete mít jakékoliv další dotazy, pište prosím na sekretarka@mensa.cz.

Hana Kalusová
sekretarka@mensa.cz
redakčně upraveno

Svaz českých hádankářů a křížovkářů

Schůzkou s předsedou SČHAK Ing. Vladimírem Jemelíkem, CSc. jsme otevřeli možnou spolupráci s touto organizací, která bude strukturou svých členů nejspíše korelovat s Mensou. V malé skupince jsme si už i vyzkoušeli účast na brněnské akci SČHAK, uznali jsme, že k řešení jejich úloh nám schází notná dávka tréninku, ale hlavně jsme se dobře pobavili.

Brněnská akce SČHAK, foto: pořadatel

Pokud se chcete podívat na zadání korespondenční akademie, zavítejte sem:

<http://www.jemelik.cz/15208/logicke-ulohy-12-kola-jla/?c=4529>

A obecné informace o této zajímavé organizaci hledejte přímo na www.schak.cz.

Tomáš Blumenstein
tblumen@mensa.cz
603 726 030

SIG Geocaching

U příležitosti eventu „Trésor de la Principauté de Monaco“ (<http://coord.info/GC2Q4CJ>) byl 25. 6. 2011 založen SIG Geocaching. Je možné přihlásit se do jeho konference a přispívat tam o geoakcích, kterých se budete účastnit (a sledovat, kdo se kam chystá na lov), a je zřízena stránka <http://geocaching.mensa.cz>, kde se budou zobrazovat další informace.

Pavel Terber, pavel.terber@mensa.cz

Intranet Mensy ČR

Jednou z výhod členství v Mense je i přístup do intranetu Mensy ČR. Díky tomu můžete komunikovat s dalšími členy, najít si nové kamarády prostřednictvím vyhledávání členů z okolí, prohlédnout si fotografie z proběhlých akcí, zalistovat si kalendářem akcí, stáhnout si časopis Mensa ve formátu PDF (včetně těch historických).

Na intranetu najdete také oficiální dokumenty Mensy, zápisy z jednání rady a rozpočet. Svůj názor na různá témata můžete vyjádřit v anketách, hlasovat o udělení Čestného uznání a v neposlední řadě jednou za dva roky prostřednictvím intranetu volit do orgánů Mensy.

K tomu, abyste mohli intranet využít skutečně plnohodnotně, je třeba doplnit váš uživatelský profil a ověřit správnost v něm uvedených údajů. V záložkách „Přijím konferencí“ a „Pří-

jem zpráv“ si můžete nastavit, o jakých akcích nebo zprávách ze SIGů a místních skupin chcete být informováni.

Přístupové jméno do intranetu je rovno vašemu členskému číslu s předponou (cz nebo dm). Heslo je automaticky generováno při vstupu do Mensy a dostali jste jej buď emailem nebo poštou spolu s dalšími materiály.

Do intranetu se přihlásíte na adrese: intranet.mensa.cz.

Pokud jste své heslo zapomněli, využijte odkazu „Zapomenuté heslo“. Pokud neznáte své členské číslo, najdete jej na členském průkazu nebo vám jej může vyhledat sekretářka, stačí napsat na sekretarka@mensa.cz.

Hana Kalusová, sekretarka@mensa.cz

Pokyny k rozesílání zpráv

Obecné zprávy

- Obecné zprávy je možné využít pouze a výhradně pro oznámení spojená s významnými aktivitami Mensy.
- Každý člen může zaslat maximálně jednu obecnou zprávu za 15 dnů.
- Příjem zpráv z této kategorie má každý člen standardně povolen, může si jej však vypnout.
- Do kategorií „Komerční zprávy“ a „Nabídka práce“ lze zasílat i nemensovní poptávky a nabídky. Odběr těchto zpráv si musí každý člen explicitně povolit, má jej standardně zakázán.
- Zprávy směřujte pouze do krajů, ve kterých se oznamovaná aktivita koná. Členové mají možnost odebírat zprávy z více krajů a sami si zvolí, zda mají zájem o akci v daném kraji vědět. Prosím, neberte jim tuto svobodu volby a nevnučujte jim informace, o kterých si vy myslíte, že je budou zajímat.

Konference

- Konference umožňují dynamickou diskusi a informování o pravidelných akcích míst-

ních skupin nebo SIGů – každý účastník konference může zasílat zprávy libovolně často.

- Příjem zpráv z vybrané konference si musí každý člen nejprve explicitně povolit, to mu také umožní do dané konference přispívat.
- Do konferencí lze přispívat i přímo odesláním emailu na adresu konference.

Kam zasílat pozvánky?

Zprávy o akcích SIGů a místních skupin patří primárně do konferencí. Pouze pozvánky na výjimečné nebo zcela nové akce, které svým rozsahem přesahují působnost místní skupiny nebo SIGu, mohou být poslány do dalších konferencí nebo jako obecné zprávy.

Systém rozesílání zpráv je navržen tak, aby si každý člen mohl přesně nastavit, o jaké zprávy má zájem. Díky tomu může intranet vyhovovat různým lidem s různými preferencemi. Správná funkce systému však vyžaduje součinnost autorů zpráv – Mensa apriori očekává, že její členové budou inteligentní, rozumní a zodpovědní, a nechce restriktivně kontrolovat každou zprávu před jejím odesláním. Pokud by však některý z účastníků nedbal pravidel a na-

rušoval funkčnost systému a tím pak důvěru ostatních členů v účinnost rozesílaných zpráv, je připravena důrazně zasáhnout. Porušení pra-

videl může být trestáno až úplným zamezením přístupu na intranet!

Tomáš Kubeš, tomas.kubes@mensa.cz

Mensa a inteligence v médiích

Všimli jste si článku o Mense nebo inteligenci? Prosím, zašlete odkaz na adresu: redakce@mensa.cz.

Mensa

- 22. 6. 2011, ihned.cz, Český milionář: takový normální člověk, <http://dialog.ihned.cz/komentare/c1-52153260-julie-hrstkova-takovi-normalni-milionari>
- 4. 7. 2011, ceskenoviny.cz, Bývalá předsedkyně Akademie věd Illnerová získala ocenění Mensy, <http://www.ceskenoviny.cz/domov/zpravy/byvala-predsedyne-akademie-ved-illnerova-ziskala-oceneni-mensy/659369>

Inteligence

- 20. 5. 2011, vitalia.cz, Byznys kolem tréninku mozku roste. Funguje to? <http://www.vitalia.cz/clanky/trenink-mozku/>
- 25. 5. 2011, vitalia.cz, Kirchnerova úloha: forsáž pro vaši inteligenci. Vyzkoušejte! <http://www.vitalia.cz/clanky/kirchnerova-uloha-forsaz-pro-vasi-inteligenci/>
- 30. 5. 2011, vitalia.cz, Systém CogniFit – osobní trenér pro váš mozek, <http://www.vitalia.cz/clanky/system-cognifit/>
- 3. 6. 2011, vitalia.cz, Budte chytrější s programem HappyNeuron – Světlušky vám dají zabrat, <http://www.vitalia.cz/clanky/program-happyneuron/>
- 7. 6. 2011, vitalia.cz, Mnemotechnické pomůcky – triky k zapamatování čehokoli, <http://www.vitalia.cz/clanky/mnemotechnicke-pomucky/>
- 6. 7. 2011, idnes.cz, Vytrénujte si mozek vědecky potvrzeným testem. Stíhejte dvě věci naráz, <http://www.vitalia.cz/clanky/mnemotechnicke-pomucky/>

Nadané děti

- 9. 6. 2011, příloha MF Dnes, dvojstrana o nadaných dětech, Mensa gymnáziu a Mense
- 23. 6. 2011, idnes.cz, Kellnerově elitní škole roste v Černošicích anglický mluvící konkurent, http://praha.idnes.cz/kellnerove-elitni-skole-rote-v-cernosicich-anglicky-mluvici-konkurent-1ol-/praha-zpravy.aspx?c=A110625_123844_hradec-zpravy_klu
- 24. 6. 2011, idnes.cz, Šumperská školka otevře první třídu pro nadané děti v Olomouckém kraji, http://olomouc.idnes.cz/sumperska-skolka-otevre-prvni-tridu-pro-nadane-deti-v-olomouckem-kraji-13q-/olomouc-zpravy.aspx?c=A110623_1608380_olomouc-zpravy_stk
- 27. 6. 2011, novinky.cz, Obyčejná základka? Děkuji, nechci, <http://www.novinky.cz/zena/deti/236716-obycejna-zakladka-dekuji-nechci.html?ref=ostatni-clanky>
- 1. 7. 2011, e-kysuce.sk, Mimoriadne nadané deti – aby neboli příťažou, http://www.e-kysuce.sk/index.php?option=com_content&task=view&id=10854&Itemid=140

Článek připravil **Čestmír Kalus**

Všem, kteří zaslali odkazy na články do redakce, děkujeme.

Prof. RNDr. Helena Illnerová, DrSc. převzala Čestné uznání Mensy ČR za rok 2011

Laureátkou Čestného uznání Mensy ČR za rok 2011 se stala prof. RNDr. Helena Illnerová, DrSc., fyzioložka a biochemička, bývalá předsedkyně Akademie věd České republiky. Paní profesorka převzala pamětní list s grafikou od renomovaného akademického malíře a grafika, pana Karla Šafáře z rukou předsedy Mensy ČR Tomáše Blumensteina na valné hromadě v sobotu 11. června 2011.

Pozvání na valnou hromadu přijali i paní Kateřina Havlíčková, ekonomka a průkopnice vzdělávání nadaných dětí, a profesor Čestmír Šimáně, zakladatel jaderných věd v České republice, kterým Tomáš Blumenstein předal diplom v reprezentativních deskách s logem Mensy ČR.

Další v letošním ročníku nominované osobnosti – prof. MUDr. Václav Špičák, CSc., přední pediatr, alergolog a imunolog, odborník v oboru průduškové dětské astma, a prof. RNDr. Jiří Zlatuška, CSc., profesor informatiky, děkan fakulty informatiky Masarykovy univerzity v Brně, se z účasti na valné hromadě vzhledem k pracovním povinnostem omluvili, oba tou dobou přednášeli v zahraničí.

Skončil další ročník Čestného uznání. Oproti minulému roku jsme zaznamenali nárůst pozitivních ohlasů od nominovaných osobností, které si ocenění udělované Mensou ČR váží, což mne nesmírně těší. Nabídl také besedy a exkurze, ke kterým bychom se jinak velmi těžko dostávali a které moc rádi využijeme pro rozšiřování našich obzorů – pan profesor Šimáně pro nás zajistí exkurzi do podzemní mikrotronové laboratoře a odpřednáší téma rozvoje jaderných oborů a jaderné energetiky v poválečných letech, předběžný termín je domluvený na podzim tohoto roku. Paní profesorka Illnerová nabídla odpřednášet téma biologické

hodiny. Projevy obou vynikajících odborníků, které zazněly na valné hromadě, vám přinášíme i v tomto čísle časopisu. Na podzimní měsíce připravujeme i besedy s profesorem Špičákem v Praze a profesorem Zlatuškou v Brně.

V souvislosti s vyhlášením Čestného uznání jsme pro média připravili tiskovou zprávu, kterou naleznete na stránce <http://www.mensa.cz/mensa/ceste-uznani/>.

Za pomoc s přípravou profilů nominovaných osobností a pozorné korektury veškerých textů děkuji Jiřince Vlkové, za velkou pomoc s přípravou hlasování a skvělé fotografie nominovaných osobností děkuji Tomášovi Kubešovi, za pomoc s přípravou mensovní stránky děkuji Čestovi Kalusovi, za wikipedizování Čestného uznání a skvělé fotografie děkuji Ludku Kovářovi. Za aktivní účast děkuji Vám všem, kteří jste zaslali svůj hlas.

Počty hlasů byly letos velmi vyrovnané, do posledního dne hlasování jste měli možnost ovlivnit, kterou osobnost tento rok oceníme. Mrzí mě však, že se do intranetového hlasování zapojilo jen 95 členů, což je o 10 méně než v minulém roce.

Už teď se těším na třetí ročník udělování Čestného uznání, protože je ještě mnoho výjimečných myšlenek, prací z různých oblastí kulturního i společenského života, duševních produktů a přínosů, které by Mensa a mensané mohli ocenit, těším se na další nominace osobností, které budete zasílat, na naše následná setkání s nimi a na to, že se víc z Vás zapojí do hlasování.

Zuzana Šimková
koordinátorka projektu
zuzana.simkova@mensa.cz
redakčně zkráceno

Čestné uznání Mensy ČR
Foto: Tomáš Kubeš

Projev prof. RNDr. Heleny Illnerové, DrSc. pro Mensu ČR

Vážené členky, vážení členové Mensy České republiky, udělali jste mi velkou radost, že jste mi udělili své Čestné uznání. Nevím, zda si to zasloužím. Nikdy mi nikdo neměřil mé IQ a je pravděpodobné, že je nemám ani tak vysoké jako většina z vás. Pokud snad jsem něčeho dosáhla, tak hlavně proto, že jsem se snažila dělat vše pořádně, s plným nasazením.

Nastoupila jsem do vědy hned po absolvování Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy. V okamžiku, kdy jsem dostala první výsledky mnou naplánovaných pokusů, začala mě věda bavit. Být výzkumníkem je tak trochu jako být detektivem. Jdete po stopě, ptáte se, a pokud máte hned štěstí, je ta stopa dobrá. A pokud jdete po špatné stopě, nesmíte se tím nechat odradit a musíte vykročit znovu.

Měla jsem tu smůlu, že jsem většinu svého tvůrčího života pracovala za minulého režimu, a protože jsem nebyla členkou komunistické strany,

nemohla jsem cestovat na konferenci ani na stáže do západních zemí. Ale v té izolovanosti jsem měla jedno štěstí: mohla jsem myslet a bádát originálně, protože jsem byla jen v malém styku s ostatními vědci a neplavala jsem tak v hlavním proudu, který je všechny unášel obdobně jedním směrem.

Po roce 1989 bych byla ráda zůstala u „své“ vědy, protože se mi konečně otevřely hranice a mohla jsem vyjíždět a přednášet naše výsledky. Ale již jsem tuto vidinu nemohla plně uskutečnit. Ostatní vědci mi věřili, volili mě na stále vyšší funkce, až jsem se na čas stala i předsedkyní Akademie věd České republiky. Tato důvěra mě těšila, ale současně mě svazovala. Ale vždy jsem si uvědomovala, že lidský kredit je důležitější než odborný a že zavazuje.

Vy všichni jako členové Mensy máte vysokou inteligenci. I to vás ale svazuje a zavazuje, abyste ji dali ve prospěch dobrých věcí, ve prospěch celé společnosti. Ať se vám to podaří!

Prof. RNDr. Helena Illnerová, DrSc.

Prof. RNDr. Helena Illnerová, DrSc. přebírá Čestné uznání Mensy z rukou Tomáše Blumensteina, foto: Tomáš Kubeš

Prof. RNDr. Helena Illnerová, DrSc.

Projev prof. Ing. Čestmíra Šimáně, DrSc. na Valné hromadě Mensy ČR 11. 6. 2011

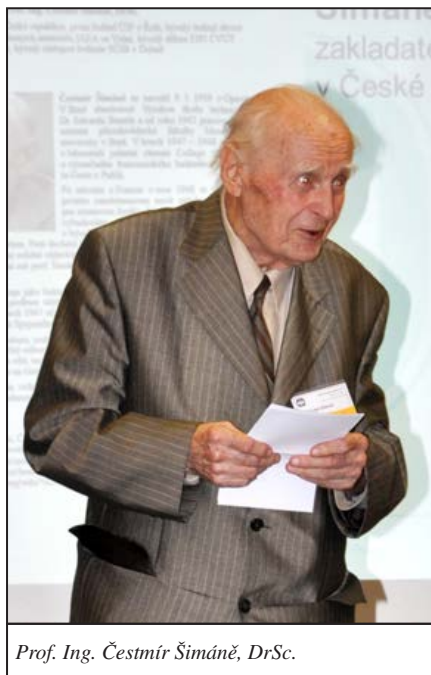
Vážené dámy, vážení pánové,
byl jsem diskretně vyzván předem, že by bylo vhodné pronést při dnešní příležitosti pár slov. Je vždy obtížné veřejně vystupovat, aniž by se někdo cítil dotčen. V tomto případě je zde navíc i nebezpečí, že tím, co pronesu před tak vybranou společností lidí s vysokým IQ, budu je nudit nebo přinášet dříví do lesa. Přesto se pokusím snažit vyhovět a prosím předem o shovívavost ... Byl jsem tím upřímně řečeno zaskočen právě tak, jako jsem byl zaskočen zařazením do množiny nominovaných pro udělení Čestného uznání.

Profesor Pírko, bývalý profesor matematiky na elektrotechnické fakultě ČVUT, říkával, že uspořádá-li se množina, stane se jeden prvek prvním a jeden posledním. K dokonalému uspořádání množiny pěti kandidátů v tomto případě nedochází, jen jeden prvek se zde stává prvním (na tomto místě zde upřímně blahopřeji paní Illnerové, bývalé předsedkyni české akademie věd, k udělení Čestného uznání).

Uvedl-li jsem, že jsem byl zaskočen, míním to v plné šíři. Ke své hanbě se musím přiznat, že o existenci Mensy jsem se poprvé dozvěděl teprve nyní. Do té doby a řekl bych i doposud mne otázka mého IQ nechávala a nechává chladným. Svou povahou jsem spíše typický tím, čemu Němci říkají výstižně Alleingaenger. Snad to je vlivem výchovy v rodině, kde spolkaření nikdy nenašlo živnou půdu, snad jsou za to odpovědné mé geny, ale nikdy jsem po práci v nějaké společnosti nezahořel, a když už mne někdy něco do této oblasti zatáhlo, vždy mou snahou bylo se od toho co nejdříve oprostít. A možná bohužel i od vedení týmů, kde jsem se vždy snažil dát absolutní průchod novým myšlenkám jednotlivců a nikdy se nepodělal pod práci, na které bych neměl jasný vlastní podíl.

Své schopnosti jsem vždy prověřoval tím, co jsem dokázal ještě zvládnout. Myslím, že jedinou cestou k tomu, aby člověk nepodlehł frustraci a zároveň byl co nejplnatnějším členem společnosti, je pracovat na samé horní hranici, které může dosáhnout, pro kterou je genetiky vybaven. Pracovat méně považuji za člověka nedůstojné, pracovat nad touto hranicí vede k frustraci pro nedosažení nedosažitelného. Pro jakou oblast činnosti je člověk vybaven, to podléhá náhodné kombinaci genů. Obrazně, má-li v hlavě výkonný hardware, musí se snažit softwarem jej plně využít. V oblasti umění je to běžné, umělcem se člověk nestává, takovým se rodí. Rodiče mne nutili hrát na klavír, to bylo tenkrát módní, ale já po osmi letech jsem toho uměl tolik jako po dvou letech. K tomu jsem potřebné geny v hlavě neměl. K tomu můj hardware nebyl vybaven.

Vysoké IQ podle mne není zásluhou toho, kdo ho má, ale dílem náhodného, možná zákony dědičnosti řízeného procesu. Na člověku samotném pak je, jak tohoto daru dokáže využít. Zda k dob-

Prof. Ing. Čestmír Šimáně, DrSc.

Přihlaste své známé na testování inteligence!
Informace a přihlášku naleznete na <http://testovani.mensa.cz/>.

ru či zlu, zda k pokroku či k regresi. Dělení lidské společnosti na část s vysokým IQ je nesmírně odvážné, protože představuje mnoho rizik. Jejich sdružování v Mense, jak já to teď vidím, když jsem se o její cíle začal zajímat, není vyčleňování se z lidské společnosti, ale směřování k společnému úsilí za dosažení pokroku a humanizace lidstva. To je bezesporu jejím velkým a nezastupitelným úkolem. Mám mnoho přátel, o jejichž vysokém IQ nepochybuji, i když neznám konkrétní údaje, ale tito přátelé mají současně i vysoké morální kvality.

Mít vysoké IQ, jak já si to představuji, je pouze nezbytnou, nikoliv však postačující podmínkou k tomu, aby člověk, nevylučuje se přitom z lidské společnosti, mohl přispívat k jejímu zdokonalování, a o to by mělo jít. Druhou nezbytnou podmínkou k tomu jsou však vysoké morální hodnoty.

Bohužel se zdá, že v lidských mozcích jsou stále skryty geny, díky kterým mohl člověk jako nově vzniklý živočišný druh ve svých počátcích přežít. Geny potřebné k uchování jednotlivce, jeho rodiny, rodu, přežití za každou cenu, které civilizace násilně potlačuje, protože v dnešní době již nepracují v zájmu lidského společenství.

Mým přáním na závěr tedy je, aby se v Mense dařilo osobnosti s vysokým IQ, ale také vysokých morálních kvalit sdružovat k prosazování ušlechtilých, lidstvu prospěšných cílů. To, že se výbava lidských mozků v průběhu několika tisíciletí podstatně nezměnila, jak o tom svědčí zachované údaje ze starých lidských kultur, však nedává příliš mnoho naděje, že se změní v průběhu dvou, tří generací. Jistý pokrok zde jistě je možno zaznamenat, nikoliv však v průběhu jednoho lidského života nepřesahujícího téměř nikdy ani jedno století.

Na sklonku života si už jistě mohu dovolit po tom všem, co jsem téměř v průběhu jednoho století zažil (vždyť já jsem prošel osmi společenskými formacemi), být trochu pesimistickým, přejí však mladým, aby pesimismus starých nebrali příliš na vědomí a dál se snažili s elánem, byť i cestou pokusů a omylů, dosáhnout něčeho, co je možná v krátké době nedosažitelné, jistě však může se stát plodným vkladem do dlouhých období budoucí lidské historie.

Prof. Ing. Čestmír Šimáně, DrSc.

**Provoz internetových služeb
pro Mensu ČR a její členy**

zajišťuje společnost
PoweredBy, spol. s r. o.

Informujte se na e-mailu
info@poweredby.cz,
jak můžeme pomoci i Vám.
Tel.: +420 775 25 96 33

Grafický design
Editace videa
3D modelování a animace
Webdesign
Předtisková příprava

Tel.: +420 773 25 96 33
<http://www.dpr.cz>

Kariérní podpora aneb Už je nás skoro dvě stě

Je pro mě velkým potěšením, že se počet zájemců o projekt Kariérní podpora přiblížil dvěma stům. O svůj kariérní rozvoj máte skutečný zájem, děkuji vám za vaše maily, dotazy i konverzace. Pište dále, za každý dotaz nebo zkušenost, o kterou se podělíte, jsem vám velice vděčná, každého názoru si vážím. Občas se stane, že mi chvilku trvá odpovědět, tak se neváhejte připomenout. V záplavě e-mailů, které mi chodí každý den, se mi sem tam nějaký zatoulá, známe to jistě všichni.

Další milou zprávou je, že mám do projektu konečně „partáka“. Do projektu jako další koordinátor vstoupil Čestmír Kalus. V následujícím měsíci si tedy s Čestmírem rozdělíme jednotlivé kraje, z nichž se nám hlásíte a ve kterých hledáte své další zaměstnání. Opět se budeme moci vrátit k pravidelnému měsíčnímu

zasílání TOP 14 pracovních pozic, tj. přehledu volných pracovních míst, z každého většího územně samosprávného celku jednu. Do té doby nezapomínejte sledovat volné pracovní pozice na webových stránkách naší partnerské agentury práce Manpower (<http://www.manpower.cz>), a pokud se vám některá zalíbí, napište nám.

Léto je obdobím odpočinku. Také situace na trhu práce bývá přes léto standardně pozitivnější, a to díky sezonním pracím a krátkodobým úvazkům. Pracujte, ale nezapomínejte odpočívat. Pokud zaměstnání hledáte, držíme vám palce, aby další pohovor dopadl co nejlépe (nezapomínejte na rady, které jsme vám na stránkách mensovního časopisu dávali) a vy jste konečně našli to pravé místo.

A na závěr jedno přání na následující období. Užijte si volna, užijte si léta, užijte si sluníčka a letní nálady! Odpočínutý člověk pracuje totiž efektivněji a s větším zápalem.

Alena Oudová

alena.oudova@mensa.cz

Práce a studium v Evropské organizaci pro jaderný výzkum

V rámci exkurze jsem se zmínil o možnostech práce a studia v Evropské organizaci pro jaderný výzkum (CERN). Pro velký zájem shrnuji základní informace i do našeho časopisu.

CERN nabízí občanům České republiky užasnou možnost v podobě studijních stáží i hlavního zaměstnání.

Tato nabídka rozhodně neplatí jen pro vědce v oboru fyziky vysokých energií. Právě naopak, v CERNu nalezne práci člověk se vzděláním v téměř jakémkoliv technickém oboru od strojíního a materiálového inženýrství, elektroniku všech zaměření (vysokofrekvenční, silnoproudou, programovatelných obvodů) přes

projektování, programování, správu sítí a výpočetních systémů až po statistiku a matematiku. K instalaci a správě všech zařízení a tisíců kilometrů kabelů a potrubí jsou zde vítáni nejen inženýři, ale také elektrikáři a instalatéři a žádná organizace se neobejde ani bez sekretářek a asistentů. Z momentálně vypsaných pozic vybírám: telekomunikační inženýr, inženýr vakuových technologií, geodet, systémový administrátor, mechanik, svářeč, technolog čištění vody nebo technik pro správu audiovizuálních zařízení.

Podmínkou pro práci v CERNu je výborná znalost angličtiny nebo francouzštiny. Pro ně-

kteří pozice je vyžadována praxe, u jiných stačí vzdělání v oboru.

S ohledem na problémy, které CERN řeší, nabízí zdejší práce prostor pro vlastní kreativitu, inteligenci a osobitého génia. Jedním z úkolů, který museli zdejší inženýři vyřešit, bylo například postavit sedmadvacetikilometrový kruhový urychlovač sestávající z 1 263 hlavních magnetů, z nichž každý váží 35 tun, s přesností na 0,1 mm a navigovat po něm svazek pohybující se rychlostí téměř 300 000 km/s s přesností na 0,01 mm (ano, na deset mikrometrů).

Na všechny pozice se uchazeči hlásí elektronicky. Přehled volných míst naleznete na adrese https://ert.cern.ch/browse_www/wd_pds?p_web_site_id=1, kde se můžete i přihlásit. K přihlášce přiložíte svůj životopis a vyplníte relativně obsáhlý formulář. Pět nejlepších uchazečů si CERN pozve na osobní interview, které většinou trvá jeden až dva dny. První část interview se skládá z pohovoru s personalistou a z vědomostního testu z vybrané oblasti. Následuje neformální pohovor se všemi budoucími kolegy,

který zabere zbytek dne a někdy i část dne následujícího. O výběru uchazeče často rozhoduje právě schopnost týmové spolupráce a zájem učit se novým věcem.

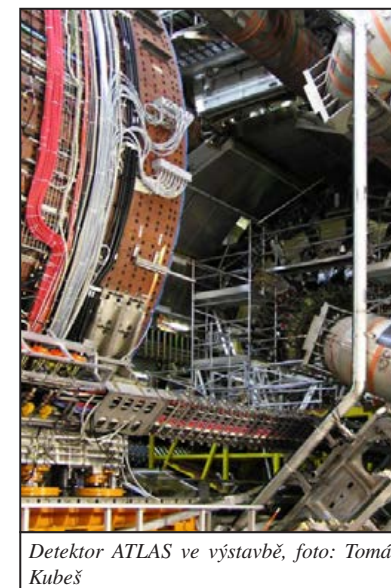
Za tento pokus nic nedáte, naopak můžete leccos získat, protože CERN vám zaplatí cestu, ubytování, stravu a ještě přidá finanční kompenzaci za úsluhy mzdu podle zdejších zvyklostí, což v přepočtu činí kolem 15 000 Kč!

CERN je mezinárodní organizace, a proto její zaměstnanci neplatí žádné daně, spravuje si vlastní zdravotní i důchodové pojištění, které zaměstnancům také z větší části hradí. Uvá-

děné platy proto představují peníze, které člověku skutečně přijdou na účet. Nástupní platy se pohybují v rozmezí od cca 80 000 Kč čistého měsíčně pro manuální pracovníky až po cca 200 000 Kč čistého měsíčně pro vysokoškolsky vzdělané odborníky s praxí. Zkušený odborník na místech s vysokou zodpovědností potom mohou vydělávat ještě o poznání více. Standardem je šest týdnů dovolené a několik příjemných benefitů plynoucích z postavení zaměstnance mezinárodní organizace, které zahrnují například výrazné slevy na nová auta, možnost

speciálního odbavení na letišti a podobně. Nejlepší je však možnost podílet se na něčem, co se nesmazatelně zapíše do historie lidstva, pracovat v organizaci, která se pohybuje na špičce světového vědění.

Vysokoškolským studentům CERN nabízí celou řadu stáží, letní i celoroční. Tyto jsou opět otevřené pro všechny studenty denního studia téměř jakéhokoliv technického oboru jakékoliv akreditované vysoké školy v ČR. O programech pro studenty jste si mohli přečíst v našem časopise v článcích: CERN a bun-

Detektor ATLAS ve výstavbě, foto: Tomáš Kubeš

kr plný ajťáků (http://casopis.mensa.cz/nazory_mensanu/cern_a_bunkr_plny_ajtak.html) a CERN – „země“ technickým studentům zaslíbená (http://casopis.mensa.cz/nazory_mensanu/cern_zeme_technickym_studentum_zaslibena.html).

Dále pořádá CERN výukové programy pro středoškolské učitele, přednášky a workshopy, takže se vyplatí na jeho stránky zavítat, i když si myslíte, že vám nemá co nabídnout. Možná budete velmi mile překvapeni.

Tomáš Kubeš

tomas.kubes@mensa.cz

Historky ze života personalisty

Na stránkách Kariéry se vás pravidelně snažím seznamovat s hlavními trendy a novinkami na trhu práce, směřovat vás ke kariérnímu rozvoji a především rozšířit váš přehled. Zda se to daří naplňovat, to nechám čistě na vašem posouzení, nicméně po řadě článků, které pracovníci označují jako „chytře“ a které sama v časopisech čtu jen tehdy, když na ně mám speciální náladu, tedy ty články, které přinášejí čtenáři jednu radu za druhou, je načase, abych vás seznámila také s druhou stranou věci, tedy tím, jak vypadá práce personalisty.

I já se po čase práce v lidských zdrojích, které ovšem asi navždy zůstanou mou velkou vášní a koníčkem, rozhodla změnit povolání a tuto oblast odsunout na částečný úvazek. Proto nyní, s odstupem, vidím spíše pozitivní aspekty této práce, i když nenechte se mást, někdy to může být skutečná dřina. Především pak pracujete-li s různorodou škálou zaměstnanců.

Vždycky jsem se snažila vycházet zaměstnancům vstříc. Jsem přesvědčena o tom, že personalista je člověk, který je v organizaci pro lidi, pro zaměstnance, ne proto, aby si budoval kariérní postup škálou příkazů, zákazů, bezpečnostních nařízení, která se tváří bezpečnostně, ale ve skutečnosti jsou jen určitým zdůrazněním pseudoautority. Protože i já jsem absolvovala několik pohovorů, vím, že neexistuje určitý prototyp personalisty. Jsou to lidé tak různorodí, že není možné kromě otázek k pohovoru odhadnout, co od daného člověka očekávat. Nenacházím žádné standardní charakteristiky, žádný model, koncept, který nacházím u učitele, policisty, úředníka a dalších profesí.

Vychází-li personalista svým kolegům a podřízeným vstříc, vždy se mu to pozitivně vrátí v tom ohledu, že mu budou lidé důvěřovat. Proto se mnohdy dozví o zárodcích problémů před tím, než skutečný problém stihne propuknout, a dokáže s tím mnohé udělat. Navíc dokáže aktivně participovat na pozitiv-

ní atmosféře ve společnosti. Snadněji zjistí potřeby a touhy svých kolegů a v optimální míře je dokáže dostupnými prostředky zabezpečit. To přispívá k pozitivnějšímu prostředí, vyšší efektivitě práce, a tudíž uspokojivé konkurenční pozici organizace na trhu práce. Pamatuje, a to za každých okolností, že lidské zdroje jsou tím nejdůležitějším zdrojem, které organizace má k dispozici. Nikoli stroje, ale právě lidé dávají organizaci tvář, budují značku.

Jako personalista jsem měla nejraději vzdělávání zaměstnanců. Lidé se nechávají rádi vzdělávat, když jim to organizace uhradí, ideálně, aby ze školení dostali ještě nějaký certifikát, protože ten se jim bude jednou hodit, až si budou hledat nové místo. Budete se divit, ale i taková investice, tedy investice do „budoucího ztraceného zaměstnance“ je strategicky výhodným rozhodnutím. V krátkodobém horizontu se totiž vždy vyplatí.

Vedle toho jsem přímo trpěla pohovory. Měla jsem vizi určitého uchazeče, upraveného, připraveného, tedy minimálně tak, aby věděl, do jaké společnosti se hlásí a co daná společnost produkuje, případně jaké služby poskytuje. Takový byl ovšem tak každý desátý. Někteří uchazeči přijdou pozdě, což je stejně nepříjemné, jako když přijdou o půl hodiny dříve, jiní přijdou na pohovor pro danou pozici velmi extravagantně oblečení, některé dámy to přeženou s parfémem, a když kýchá po dobu půlhodinového pohovoru v jejich přítomnosti, laskavě se vás otáží, zda nejste alergičtí na pyl, protože na stole vidí květinu, která se jim v danou chvíli možná jeví jako živá, nicméně je umělá a za okny je sníh, protože je polovina ledna. Alergie jako vyšitá! A potom je tu poslední kategorie, a to jsou ti uchazeči, kteří pro jistotu nepřijdou vůbec, pochopitelně bez omluvy. Jednou se mi jeden uchazeč snažil polichotit tím, že „ve vrátnici potkal velmi sympatickou mladou dámu, které jsem prý velice podobná, a jestli prý nejsme sestry“. Mladá dáma na vrátnici byla zaměstnankyně

ostrahy o třicet let starší, než i já vypadám nealčičená a po kocovině, a disponovala jen dvěma předními zuby horního patra. Proto si přece jen neodpustím jednu radu. Nelichotěte personalistům!

Ne všichni uchazeči byli ovšem tak hrozní. Byli dokonce i horší! Především pak, když jsem najímala zájemce o práci na sklad, u nichž bylo nutné prakticky ověřit, zda napočítají do deseti a umějí abecedu, což není nadsázka, ale skutečnost, protože materiál na skladě v logistických firmách je pochopitelně označován čísly a písmeny. Nejen že jsem se setkala s celou škálou trestných činů, které měli ozdobně vyvedené ve svých výpisech z rejstříku trestů, a vůbec jim nepřišlo divné přihlásit se na pozici, kde je vyžadován čistý trestní rejstřík (mimo jiné nejkurioznější byl uchazeč, který tam měl uvedeno „narušení vzdušného prostoru“ – neodvážila jsem se doptávat, co to znamená), ale vedle toho se mi v několika případech stalo a bylo mi vytčeno, že příklady jsou příliš těžké, že uchazeči nejsou žádní počtáři a že tak těžké příklady bych měla jistě problém sama spočítat.

Proto jsem byla vždy blahem bez sebe, když přišel na pohovor kandidát, který byl slušně oblečen, v rámci možností připraven, měl čistý trestní rejstřík, přišel relativně načas a v rámci pohovoru odpovídal na otázky celými větami, nikoli jen ano – ne.

Práce personalisty může být ovšem i nebezpečná, především pak, když dáváte zaměstnancům výpověď. Jednou jsem skončila na čtyři dny v nemocnici, když po mě odejitý zaměstnanec jako protiargument hodil násadu od lopaty, a ač jeho přesnost co se pracovních výsledků týče nikdy nebyla uspokojivá, tentokrát se trefil.

Toto jsou však pochopitelně ty vtipnější, řekněme kurióznější aspekty práce personalisty. Berete je s nadhledem jako určité odlehčení. Práce personalisty je práce jako každá jiná, jen s tím rozdílem, že se setkáváte s řadou lidí, kteří mají rozdílné povahy, rozdílné nároky, rozdílné charakterové vlastnosti a rozdílný temperament. Jedinečnost lidí je úskalím, ale zároveň lákadlem této práce. Je velmi zajímavé lidi poznávat, formovat v rámci pracovního procesu. S každým se vám pracuje jinak a je fantastické hledat a především pak najít „cestu“ k onomu jednomu danému zaměstnanci. Mrzí mě, že personalisté, kteří neodpovídají na zasláné životopisy, kteří nereagují na žádosti o zaměstnání nebo slíbí, že „zavolají“, ale telefon nikdy nezvednou, kazí dobré jméno těch personalistů, kteří chtějí pro zaměstnance své organizace to nejlepší a svou práci dělají s chutí a nadšením. Přesto však věřte, že i takoví personalisté jsou, a já si dovoluji tvrdit, že jich je většina.

Alena Oudová

alena.oudova@mensa.cz

I mensanky se trápí zcela běžnými problémy, jako je láska, vztahy a sex. Jedna z nich se s tím vypořádala svou knihou *Motýlek*. Je to autobiografický příběh modelky Lindy, která celý život bojovala se svou zvrácenou sexualitou. Do spárů nekontrolovatelně vášně strhávala i lidi kolem sebe. Autorka otevřeně vtáhne čtenáře do temných zákoutí svých fantazií, neskrývá podrobnosti svých erotických dobrodružství až k nečekanému konci. Cena, kterou zaplatila za svou vysněnou erotickou fantazii, však byla příliš vysoká ...

Více podrobností a objednávky na

brenda.viktorinova@seznam.cz

Army Alpha, Army Beta

V 1. polovině 1. světové války disponují tehdy neutrální Spojené státy v porovnání s válčícími evropskými státy značně skromnou armádou (US Army do 100 000, National Guard do 120 000 příslušníků). Přichází duben 1917, po potopení Lusitanie s 1 198 mrtvými, z toho 128 občanů USA (1915), po ekonomicko-politických tlacích, po zachycení a rozluštění tzv. Zimmermannova telegramu (nabídka vojenské podpory Mexiku, pokud vstoupí do války s USA) končí americká neutralita a Spojené státy se zapojují do války. Zvětšení armády řeší (kromě nástupu dobrovolníků) tzv. Selective Service Act, vydaný v květnu 1917. Toto nařízení stanoví brannou povinnost pro muže od 21 do 30 let. Po celém území USA je vytvořena síť náborových i odvodních středisek, kterými procházejí tisíce branců nejrůznějšího vzdělání, zdravotního stavu, na různém stupni způsobilosti k vojenské službě. Vystává tedy současně potřeba rozřadit tyto tisíce mladých mužů dle jejich fyzických i psychických schopností a následně je zařadit do různých funkcí armádní struktury, od nosičů munice přes obsluhu technicky náročnějších zbraní až po budoucí velitelské kádry.

Americká armáda vytváří cca 40členný tým psychologů (Robert Yerkes, Lewis Termin, Carl Brigham, Arthur Otis ...) s úkolem připravit a uvést do života systém testování mentálních schopností odvedenců. Na rozdíl od předchozích systémů (např. Stanford-Binet, který byl individuální a vyžadoval kvalifikovaného psychologa) byl požadován systém určený pro hromadné, masové užití, bez vysokých požadavků na testující, rychle a jednoduše vyhodnotitelný. Do předpokladů bylo zahrnuto i to, že testovaný může být inteligentní, ale negramotný či pouze částečně znalý anglického jazyka. Tým vedený Robertem Yerkesem („plukovník“ Yerkes, 1876–1956, od 1917 prezident American Psychologic Society, profesor psychologie v Harvardu, Yale) vytváří na základě tohoto zadání dva druhy testů, tzv. Army Alpha a Army Beta. Army Alpha byl určen pro gramotné a anglič-

tiny znalé testované, Army Beta pak pro ostatní. Oba testy vycházely z názoru, že inteligence je vlastnost vrozená, byly směřovány k měření přirozené (native) inteligence.

Robert Yerkes

Army Alpha

Army Alpha sestával z řady osmi testů zkoumajících škálu znalostí a kognitivních schopností; úkoly byly zadávány mluvenou (test 1) a písemnou (zbývající testy) formou.

Test 1 – Splnění mluveného příkazu (Following Oral Directions) – vyslechnutí a pochopení instrukcí předávaných mluvenou formou, označení správného řešení.

Př. Na odpovědním listu byla řada prázdných koleček, zadání: „Až řeknu „Ted“, vepište křížek do třetího kolečka a číslici 9 do pátého kolečka.“

Test 2 – Aritmetická úloha (Arithmetical Problem) – testována schopnost přečíst zadání, porozumět mu, dále testovány aritmetické znalosti a schopnosti.

Př. Jestliže šesti mužům trvá vykopání 60metrového příkopu 3 dny, kolik mužů je třeba pro jeho vykopání za 0,5 dne?

Obchodník nakoupil několik mul za 1 200 \$, prodal je za 1 500 \$. Na každé mule měl zisk 50 \$. Kolik mul koupil?

Test 3 – Praktický úsudek (Practical Judgment) – kromě čtení a pochopení zadání je testována i úroveň „obecných kulturních znalostí“.

Př. Teploměr je užitečný, protože

- a) reguluje teplotu
- b) informuje nás, jak je teplo
- c) obsahuje rtuť

Př. Kulomet je ničivější než ručnice, protože

- a) byl vynalezen později
- b) střílí mnohem rychleji
- c) vyžaduje méně zkušenou obsluhu

Test 4 – Synonyma – Antonyma (Synonyms – Antonyms) – v řadě dvojic slov měl testovaný rozhodnout, zda jejich význam je stejný, či opačný, testuje mj. slovní zásobu.

Test 5 – Věty s přeházeným slovosledem (Disarranged Sentences) – testování sémantických, gramatických znalostí, správné přeuspořádání slov do smysluplné věty + rozhodnutí, zda je vzniklá věta pravdivá, či nepravdivá.

*Př. nohu moucha jednu má jenom
day it snow does every not*

Test 6 – Doplnění číselné řady (Number Series Completion) – vyhodnocení logických souvislostí mezi členy řady, na jejich základě doplnění dalších členů.

*Př. 2 3 5 8 12 17 23 30
18 14 17 13 16 12*

Test 7 – Analogie (Analogies) – na základě dané dvojice vybrat správný analogický prvek k dalším slovům.

*Př. puška: střilet
nůž: bžet – řezat – klobouk – svítit
oko: hlava
okno: klíč – podlaha – místnost – dům*

Test 8 – Information – zaměřeno na obecný přehled, testuje běžné znalosti z oblasti společenské, kulturní, sportovní, politické ...

Př. Washington: Adams se má k sobě jako první k ...

*Christy Mathewson je znám jako: spisovatel – herec – hráč basebalu – komik
Wyandotte je druh: koně – slepice – krávy – žuly*

Army Beta

Jedním z určujících kritérií pro zařazení do Army Beta byla délka školní docházky, tento test absolvovaly osoby s méně než 4 – 6 roky vzdělávání, dále pak osoby s nulovou či nízkou znalostí angličtiny, případně neúspěšní testování z Army Alpha (systém pro rozřazování do Army Alpha a Army Beta nebyl ve všech lokalitách jednotný). Obdobně jako Alpha, i Beta byl tvořen sérií krátkých několikaminutových testů, na rozdíl od Alpha zde ale byly instrukce předávány ústně či jinou formou (pantomima, předvádění na figurantovi). Zkoušení zaznamenávali své odpovědi na papír bez nutnosti užívání písma, přesto některé ze subtestů vyžadovaly užití čísel.

Test 1 – Bludiště (Maze) – nalezení správného průchodu bludištěm.

Test 2 – Kostky (Cube Analysis) – zadán obrázek prostorového útvaru složeného z kostiček, úkolem testovaného bylo zjistit a zapísat jejich počet.

Test 3 – Doplnění řady symbolů (X-O Series) – analýza členů řady, nalezení závislosti, doplnění dalších členů na konec řádku.

Př. X - O - X - X - O - X - X - X - O

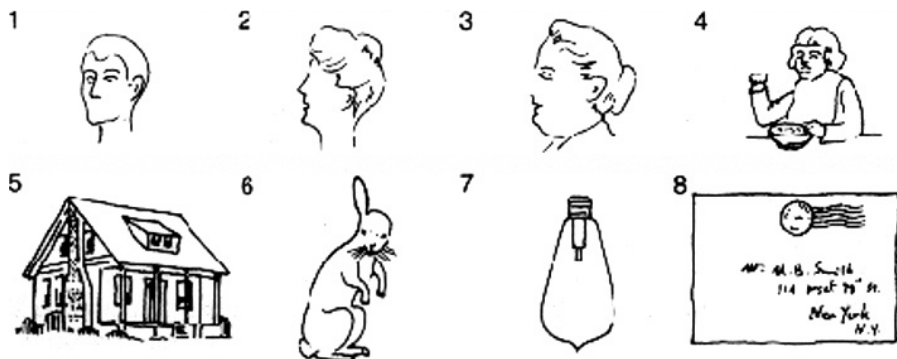
Test 4 – Čísla a symboly (Digit Symbols) – jednotlivým číslicím od 1 do 9 byly přiřazeny různé grafické symboly, úkolem bylo doplnit tyto symboly pod číslice daného čísla.

*Př. 1 2 3 4 5 6 7 8 9
° * & Δ ♠ ♥ ♣ ♦
3 1 2 6 8 3 9 8 4 5 3 7 3 4
* # _ _ _ _ _*

Test 5 – Kontrola čísla (Number Checking) – rozhodnutí, zda jsou dvě několikamístná čísla shodná.

*Př. 699310 699310 ok
251004818 251004418 x*

Test 6 – Doplnění obrázku (Picture Completion) – identifikace a dokreslení chybějící části obrázku.

Test 7 – Geometrické konstrukce (Geometrical Constructions) – z daných rovinných prvků bylo třeba sestavit zadaný útvar.

Př. sestavení čtverce ze dvou shodných pravouhlých rovnoramenných trojúhelníků

Výsledky těchto testů vytvářely celkové skóre, označované písmenným kódem – od A+ (velmi vysoká inteligence) až po E- (opačný pól), výsledné označení udávalo mentální úroveň testovaného a bylo chápáno jako indikátor jeho přirozené inteligence. O přirozené inteligenci se hovořilo přesto, že – zejména u Army Alpha – byly odhaleny jasné korelace mezi výsledkem testu a délkou či stupněm dosaženého vzdělání. Autoři testů ale zastávali názor, že výsledky Alpha nejsou obrazem získaného vzdělání, ale naopak že dosažené vzdělání je závislé na přirozené inteligenci měřené tímto testem.

Z testů byla vyvozena řada ne zcela přesných závěrů, analýza výsledků vedla mj. k podpoře teorií o vazbě mezi inteligencí a rasou (nižší výsledky černošské populace). Rovněž výsledky emigrantů ze zemí západní a severní Evropy byly znatelně lepší než výsledky emigrantů z jihu či z východu. Velkou roli v testech (i v Army Beta) měla totiž znalost kultu-

ry, pokud testovaný (např. čerstvý emigrant) neznal vzhled gramofonu či tenisového hřiště, nebyl schopen chybějící části obrázků správně doplnit. U emigrantů se tak projevila vazba mezi výsledky testů a délkou pobytu v nové vlasti a vzhledem k tomu, že do USA přijížděli po regionálních vlnách (osoby ze západní Evropy byly v USA zpravidla déle, Slované začali emigrovat později), jsou nižší dosažené výsledky odůvodnitelné tímto způsobem. Kritiky se dostalo i hromadnému provádění testů v krátkém čase pod stresujícím dohledem armádních poddůstojníků, stresující pro méně gramotné pak bylo i užití tužky a papíru pro (sice neslovní, přesto grafické) znázornění odpovědi.

Army Alpha a Beta byly prvními hromadně užitými testy inteligence; udává se, že je absolvovalo cca 1,7 milionu testovaných. Byly užívány řadu let dokonce i po první světové válce vzdělávacími institucemi pro testování a rozřazení studentů. V období druhé světové války na ně navázaly AGCT a NGCT (Army a Navy – General Classification Test), které prodělalo dokonce 12 milionů (Army) a 3 miliony (Navy) testovaných.

Petr Mazal

P.Mazal@seznam.cz

Zapomněli jste heslo do intranetu? Nastavte si nové na https://intranet.mensa.cz/show.php?pg=lost_pwd.

Osminohý mensan?

Dáma inženýrka se opět vrátila na zahradu. V práci jsem měl mnohé kolegyně inženýrky. Byly to však ženy, kdežto tato dáma patří k pavoukům. Je to křížák sv. Ondřeje (St Andrew's Cross Spiders), a když odpočívá, poloha těla připomíná písmeno X. Během dne je v této pozici, pokud se však do sítě chytí nějaká kořist, pak vyrazí do akce.

Většina její stavební práce probíhá v noci. Minulý rok měla „lapací“ část své sítě o průměru asi 400 mm, ale po několika dnech, kdy chytila jen málo kořistí, ji zvětšila na 600 mm. Protože neudělala další vylepšení, musela být spokojená jen s mírně zvýšeným výnosem.

Další věc, která mne fascinovala, byl způsob připojení hlavního podpůrného vlákna sítě. Toto vlákno mělo průměr asi 0,5 mm, ale v místech blízko ukotvení se dělilo do šesti nebo více pramenů, z nichž každý byl připojen k pilíři. Předpokládal jsem, že to dělá proto, že si inženýrka uvědomuje omezenou přilnavost pavoučího sekretu.

Celá ta pavoučí inženýrská tradice je usazená v mozku, který je velikosti zápalkové hlavičky. Kolik gigabitů na krychlový milimetr to je? A jak je to s námi lidmi mensany a Gb/mm³?

A kolik tisíciletí zkušeností se stavěním sítě to trvalo, aby se nashromáždil a vyvinul tento pud? Nevzpomínám si, že bych viděl mnoho pokazených sítí, snad jen při extrémním počasí anebo když nějaký neohrabaný člověk jako já některou omylem protřhl.

Také jsem často viděl vlákna sítě směřovat z vršku svého sedmimetrového stožáru k různým stromům v zahradě. Vím, že se pavouci mohou zhoupnout po síti z nejvyššího bodu k dalšímu. Ale napřed musí vylézt na ten nejvyšší. Jsem asi 150x vyšší než má zahradní inženýrka, takže když se to porovná, sedmimetro-

vý pavoučí výstup je asi jako výstup člověka na NSW Blue Mountains (1 100 m). Ale to je teprve začátek práce! Pak se musí přifist síť, houpáním na síti (obvykle za větru) se dostat k dalšímu ukotvení a přichytit ji tam. A to je teprve první pramen! Tohle děvče si zaslouží být čestnou mensankou. Jsem příliš líný na to být pavoukem. Vy nejste?

Křížáci sv. Ondřeje se jmenují podle zářivých „dekorací“ na sítích – cik cak stuh modro-

bílého hedvábí, které tvoří plný nebo částečný kříž přes střed zakulacené sítě. Samičky mají stříbřitou hlavohruď a zadeček nahore stříbrně, žlutě, červeně a černě pruhovaný s dvěma podélnými žlutými proužky vespod. Pavouk sedí s nohama po dvou. Hnědý a krémově zbarvení samečci jsou menší než samičky. Krémově zbarvení mladí pavouci vytvářejí kruhové stabilimentum (jako bílý hedvábný ubrou-

sek), které je dobře maskuje a může sloužit také jako slunečník. Jak pavouk roste, „ubrousek“ se postupně mění v „kříž“.

K tomuto pavoukovi něco na webu (pozn. překl.):

- <http://21století.cz/blog/2011/06/01/proc-krizaci-pletou-%E2%80%9Edekorace%E2%80%9C/>
- <http://www.google.cz/search?q=St+Andrew%27s+Cross+Spiders&hl=cs&client=firefox&hs=9jT&rls=org.mozilla:cs:official&prmd=ivns&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=olUfTugcgqv5Buym6JoD&ved=0CCMQsAQ&biw=1280&bih=773>

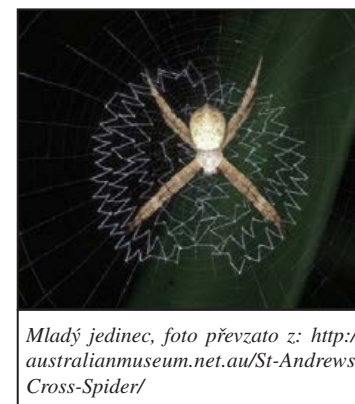
Z originálu Eight-legged Mensan?,

Geoff Roach; Mensa International

Journal, august 2011, číslo 551,

přeložila Jitka Nováková

(článek vyšel také TableAus, Jan-Feb 2007)

Mladý jedinec, foto převzato z: <http://australianmuseum.net.au/St-Andrews-Cross-Spider/>

Eliška Anna Kubičková

Narodila jsem se v minulém století v Praze, a protože za nejdůležitější věc v životě považuji to, aby se člověk něco naučil a mohl tak smysluplně uplatnit svoje schopnosti, tak jsem se od ukončení základní školy zaměřila především na vzdělání. Po vyučení v oboru zaměřeném na technické kreslení jsem nastoupila do konstrukce a při zaměstnání jsem vystudovala strojní průmyslovku. Po revoluci jsem pracovala téměř dvacet let většinou na externí úvazky ve vzdělávacích institucích, průmyslu, ob-

chodě, logistice a marketingových a sociologických průzkumech. Vystudovala jsem obory Dopravní a manipulační technika na Strojní fakultě ČVUT a Aplikovaná elektrotechnika na Elektrotechnické fakultě ZČU. Studovala jsem také fyziku, kybernetiku a informatiku na ČVUT FEL, MFF UK a Přírodovědecké fakultě UPOL a získala jsem řadu osvědčení z různých kurzů a certifikátových studijních programů. V roce 2009 jsem se dostala na doktorandské studium oboru Aplikované vědy a informatika na Západočeské univerzitě. Tím se také stalo, že můj velký koníček – astronomie – se stal částečně mojí profesí, protože se ve vědecké práci věnuji zpracování astronomických obrazových dat. Mými dalšími zájmy jsou sport, umělecká tvorba a popularizace vědy. Všem těmto aktivitám jsem se věnovala (a dosud věnuji) i v Mense, kde jsem od roku 1995. Založila jsem a 6 let vedla SIG Astronomie, od roku 2000 jsem začala publikovat v mensovním časopise, kde se od letošního roku také zabývám zpracováním literárních příspěvků. Předpokládám, že bych Mense mohla nadále přispět svými znalostmi v oboru science communication a poradit začínajícím autorům v jejich umělecké tvorbě.

Projekt SCICOM

Když jsem našla na podzim loňského roku v poště pozvánku na konferenci s názvem SCICOM, neuměla jsem si pod tím nic představit. Po návštěvě příslušných stránek jsem se dozvěděla, že SCICOM je zkratka slov „Science Communication“, tedy „komunikace vědy“. Protože se zabývám již deset let popularizací vědy, začala jsem se o konferenci více zajímat.

V listopadu 2010 jsem se zúčastnila druhé konference SCICOM, která proběhla v nákupním centru Olympia v Plzni (první konference SCICOM proběhla v prosinci 2009). Program se skládal z dopoledních přednáškových bloků a odpoledního jednání v sekcích. Dozvěděli jsme se o připravovaných aktivitách v rámci projektu SCICOM, který je zaměřen především na vzdělávání lidí v oblasti komunikace o vědě a jejich výsledcích. Byly nám představe-

ny připravované vzdělávací moduly. Z odpoledních sekcí jsem si vybrala možnost absolvovat ukázkovou hodinu vzdělávacího kurzu v oboru science communication.

Účastníci projektu, foto: archiv autorky

Zanedlouho mi přišla pozvánka na základní kurz SCICOM Basic, určený především pro studenty doktorského studia na ZČU, který proběhl v rámci dvou seminářů v prosinci 2010 a v lednu 2011 a byl zaměřen na umění prezentace. V kurzu jsme se také dozvěděli, že komunikace vědy není zdaleka jen otázka popularizace a zprostředkování vědeckých poznatků široké veřejnosti, ale zahrnuje velkou oblast prezentace vědy pro různé cílové skupiny.

V dubnu 2011 se uskutečnil další stupeň vzdělávacího modulu s názvem SCICOM pro PIO's (Public Information Officers), který nabízí svým účastníkům kvalifikaci pro zprostředkování komunikace mezi vědeckou sférou a médií. Držitelé certifikátu se mohou uplatnit jako pracovníci výzkumných organizací v od-

dělení pro vztahy s veřejností. Oba kurzy byly zakončeny zkouškou v podobě prezentace závěrečného projektu.

Celý projekt SCICOM zahrnuje ještě modul určený pro zaměstnance médií, kteří píšou o vědě, a kurz pro pracovníky s mládeží a učitele základních a středních škol.

Na listopad se připravuje 3. konference SCICOM, kde bude zhodnocen celý dosavadní průběh realizace projektu.

Průběh konference, náplň jednotlivých kurzů a závěrečných zkoušek jsou popsány v internetové verzi časopisu a na stránkách projektu: <http://scicom.zcu.cz>.

Eliška Anna Kubičková
eliska.kubickova@mensa.cz

Hledáme autory, kteří by měli zájem připravovat články do rubriky Věda. S dotazy a návrhy se, prosím, obraťte na redakci: redakce@mensa.cz.

Neuronové sítě

Neuronové sítě jsou jedním z výpočetních modelů používaných současnou moderní vědou. Do jisté míry jsou inspirovány lidským mozkem, který posloužil jako předloha: ohromná síť procesních prvků a nervových buněk. Neuronové sítě nacházejí své uplatnění v široké škále oborů – od předpovědi počasí po aplikace v oblasti umělých protéz. Můžeme říci, že koncept vznikl již v 19. století jako pokus popsat fungování lidské mysli.

Lidský mozek je i přes současný pokrok ve vědě a technice stále jakousi nevyřešenou záhadou. V dávných počátcích „počítačového věku“ to byl zdroj inspirace pro umělou inteligenci. Pokrok ve vývoji neuroobrazovacích metod nám nicméně umožňuje blíže poznat pochody, které se dějí v našem mozku, a také lépe měřit jeho aktivitu.

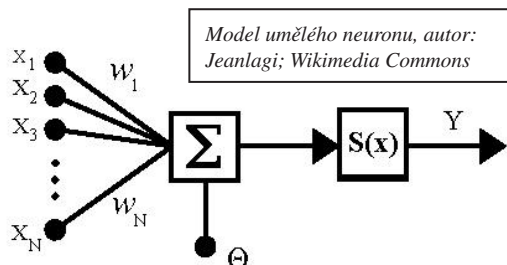
Lidský mozek obsahuje neurony, které sbírají signály od dalších neuronů pomocí ohromného množství miniaturních struktur jménem

dendrity. Neurony používají k odeslání vzruchu dlouhé výběžky – tzv. axony, které se dále větví do tisíců dalších odboček. Na konci každé takové odbočky je synapse, která převádí vzruch z axonu na elektrický signál (resp. akční potenciál). Synapse mohou být dvou typů v závislosti na tom, jestli dochází k dráždění (excitaci), či útlumu (inhibici) postsynaptických neuronů.

Umělá neuronová síť (ANN – artificial neural network) nám poskytuje mnoho rozmanitých, ale především výkonných technik pro řešení některých problémů a úloh. Důležitá je především schopnost učit se řešit problémy na základě předlohy v podobě příkladů. Je to podobné, jako když se někdo z nás stane odborníkem v nějakém oboru, stejně tak dochází k „trénování“ (doslova školení) neuronových sítí pro specifickou oblast. Důležitá je především schopnost rozpoznávat vzorce a schopnost samostatného učení na základě opakované zkušenosti. Jakmile se neuronová síť osvědčí a ukáže,

že své úlohy zvládá správně, stane se z ní „expert“ pracující už jen na základě svých rozhodnutí a úsudků.

Neuronová síť je architekturou biologických neuronů. Avšak samotný termín neuronová síť odkazuje na umělou neuronovou síť (ANN), složenou z umělých prvků. Termíny umělá neuronová síť (ANN), zjednodušená neuronová síť (SNN – simplified neural network) nebo prostě jen neuronová síť (NN – neural network) obvykle odkazují na jednu a tu samou myšlenku. Existuje mnoho typů umělých neuronových sítí, většina z nich je ovšem vystavěna na základě stejné nebo velmi podobné struktury. Síť ANN je vlastně výpočetním modelem, který dokáže rozpoznávat vzorce v datech. Podobá se mozku v tom, že získané dovednosti jsou výsledkem metody pokusu a omylu. Rozdíl mezi umělými a biologickým neuronovými sítěmi je v jejich organizaci.

Model umělého neuronu, autor: Jeanlagi; Wikimedia Commons

Jak fungují?

Počítače používají kognitivní – algoritmický přístup k řešení problémů. Prostě sledují sadu instrukcí. Tento přístup však do jisté míry omezuje schopnosti konvenčních počítačů – umí řešit pouze věci, které již zná a ví, „jak na ně“. V tomto je běžný počítač naprosto předvídatelný. Neuronové síť se s počítači vzájemně dopl-

ňují. Jsou úkoly, které mají svou povahou blíže k algoritmickému přístupu – např. různé aritmetické operace. Neuronové síť jsou vhodné např. pro oblasti rozpoznávání vzorů, klasifikaci, rozhodování atd. Existuje však také velké množství úloh, kde je třeba využít předností obou systémů současně.

Typické ANN aplikace

Praktické aplikace umělých neuronových sítí jsou založeny na výpočetních modelech zahrnujících šíření spojitých proměnných z jednoho výpočtu k dalšímu. V posledních letech dochází k velkému rozvoji tzv. pulzních neuronových sítí (PNN – pulsed neural network). Je to jisté přiblížení k biologickému světu – používá se přesného časování pro vyslání signálu a pro vlastní výpočet. Rozvoj této technologie vedl k využití neuronových sítí v oborech, jako je teoretická analýza nebo neurobiologické modelování. V současnosti dělíme aplikace do tří hlavních skupin – a) aproximace funkcí a lineární regrese, b) klasifikace zahrnující detekci vzorů a rozpoznávání sekvencí, c) zpracování dat.

Závěr

Umělé neuronové síť jsou předurčeny, aby plnily důležitou roli v psychologii a souvisejících oborech zkoumajících lidské rozpoznávací schopnosti. Jsou také příslibem do budoucna k rozvoji vědy a přinášení nových poznatků, o kterých se v minulosti ani netušilo. Nejvíce vzrušující jsou však úvahy o neuronových sítích s vlastním vědomím. Nikdy by však nemělo dojít k tomu, že neuronové síť budou „dohlížet“ na své tvůrce. Nemůžou přemýšlet a vnímat tak, jak je to u lidí.

Jiří Klimeš

jiri.klimes@mensa.cz

Potrava pro mozek

Výživa je důležitá pro celé tělo, mozek nevyjímaje. Jaká strava nejlépe podporuje jeho činnost a která mu naopak neprospívá, to nám prozradila Natalie Kšajtová Faitlová: http://casopis.mensa.cz/veda/potrava_pro_mozek.html.

Natalie Kšajtová Faitlová

Všechno umím, tak se nudím

Máte doma dítě, které se ve škole nudí? Třeba ho jen nebaví samo učení a nejráději by si celý den hrálo hry na počítači. Nudí-li se ale proto, že je znalostně výrazně před zbytkem třídy, zbystřete. Na mensovním intranetu se rozběhla zajímavá diskuse.

„Jaká základní škola je vhodná pro mého syna?“ tak se ptá na diskusním fóru paní Martina (<https://intranet.mensa.cz/index.php?men=men5.3.0.0&f=2&t=214>). Její dítě je ve třídě nejlepší, zároveň se v některých předmětech nudí, protože probírané učivo již dávno zná. Paní Martina se rozhodla situaci řešit. Vyplnila synovi přihlášku na testování IQ. Výsledkem testů bylo přijetí dítěte do Mensy ČR.

Když se rodič dozví, že má nadané dítě, chce udělat vše pro to, aby se mohlo co nejlépe rozvíjet. Jenže na základní škole, kterou chlapec navštěvuje, s ním příliš nepracují a nedávají mu moc práce navíc. Mensa rodiče nasměrovala na nejbližší základní školu, ve které funguje Centrum nadání, které se zaměřuje na práci s nadanými dětmi. Stojí ale za to dojíždět s dítětem daleko do nové školy? A neovlivní ho negativně ztráta všech kamarádů, které dosud mělo?

Zajímavou odpověď napsala pedagožka Magdalena Čavojská. Podle ní měla být rodičům ze strany jejich základní školy nabídnuta takzvaná integrace v běžné škole. „Jedná se o to, že žák je vzděláván v běžné základní škole, ale podle pravidel pro vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami, respektive jako kdyby do školy pro nadané docházel,“ uvedla na diskusním fóru paní Čavojská.

Škola, která přijme žáka, který má v posudku z pedagogicko-psychologické poradny do-

poručený individuální vzdělávací plán, je povinná zajistit mu optimální způsob výuky. To znamená, že dítě například může být přeřazeno do vyššího ročníku.

1. B, foto: archiv Petra Martinů

„Je tady také možnost akcelerace. Ta umožňuje vzdělávání v určitých předmětech ve vyšších ročnících, a to až o několik tříd. Výhodou akcelerace je, že žák dostává dostatečné množství podnětů, které je připraven a ochoten řešit, a na přestávky, výchovy nebo i jiné předměty se zase vrací mezi své vrstevníky, kde si může hrát. Tim jsou uspokojeny jak vzdělávací, tak sociální potřeby žáka,“ dodala Magdalena Čavojská.

Jestli máte pocit, že vašemu školou znuděnému dítěti by mohlo některé z těchto řešení pomoci, vždy se obraťte na vedení školy, nikoliv na třídního učitele. Škola by vám měla vyjít maximálně vstříc.

Z diskuse na intranetu Mensy
sestavila Lenka Molnářová
lenka.boss@seznam.cz

Intelligentní on-line hry stimulující znalosti a rozvoj dětí,
po registraci zdarma: <http://deti.onesoft.cz/>.

Odpočítávání

Při přípravě exkurze do CERNu jsem byla překvapena, že se nabízená kapacita zaplnila během pár dní, a to i po jejím navýšení z 36 na 48. Za celý měsíc ubyli jen tři zájemci. Karel se divil, proč ho oslovuji, když se nikam nepřihlásil, nezletilý Radim mi nedodal požadované potvrzení od rodičů a Michalovi se exkurze zkrátila s jinou akcí. Tato místa byla okamžitě zaplněna náhradníky a stejně jich stále zbývalo devět. Dva z nich se chystali do Ženevy na motorce, a to i jenom jako turisté bez možnosti prohlídky.

Čtrnáct dní před exkurzí se z pracovních důvodů odhlásil Martin, čímž spustil lavinu změn. Pro první dva náhradníky už bylo pozdě a hned se omluvili. Další na řadě, Vláda, váhal několik dní, ale nakonec také odmítl. Tím došlo na Radovana, řidiče dříve přihlášené Martiny a Libora.

Zatím stále zbývali čtyři náhradníci, a tak jsem na telefonát, který mě zastihl 29. 6. při školním výletu do Prahy za zvuků příjíždějícího metra, odpověděla zájemci o exkurzi odmítavě. Doma mě však čekal mail s odhláškou tří Vágnerových, a tak jsem mohla potěšit Komínovy a Janu. Ukázalo se, že záhadný Karel byl její známý, kterého přihlásila bez jeho vědomí.

Načež v pátek, v den mého odjezdu, bylo všechno jinak. Jana Axman Vlková zavolala, že

Výpočetní centrum, foto: Martin Felgr

je nemocná a nepojede tedy ani její otec a záhadný Karel. Mailem se dále odhlásila Martina a její dva kamarádi. Hned jsem kontaktovala zbylé dva náhradníky a s omluvou i telefonního zájemce. Už jsem nečekala na odpovědi a odjela směr Basilej.

V úterý 5. 7. se nás na recepci CERNu sešlo 42. Komínovým zkazily výlet služební povinnosti, ze tří narychlo oslovených přijeli dva.

Většina účastníků dorazila autem, tři přiletěli a další tři jeli autobusem. Ve čtyřech autech přijely celé rodiny, v dalších pěti pak ochotní řidiči vezoucí jiné mensany. Hodně nás spalo v doporučené F1 kousek od CERNu, ostatní (některým se nelíbila sprcha na chodbě) v dalších hotelech. Pár lidí bydlelo v kempu a Jirka na koleji. Poměr zúčastněných žen a mužů byl celkem vyrovnaný (18 : 24), stejně tak i věkové složení – 14 osob přes čtyřicet, 15 v rozmezí 20 – 40 let a 13 pod dvacet.

Exkurze se líbila všem.

Iva Berčíková

iva.bercikova@mensa.cz

Poznámka Tomáše Kubeše

Kapacita exkurze byla omezena na 48 lidí vnitřním předpisem CERNu (většina návštěvních míst pojme právě tolik lidí). Mrzí mě, že se díky divokému odhlásování na poslední chvíli nepodařilo nakonec všechna místa naplnit; mnoho lidí mi psalo, že je mrzí, že se na ně nedostalo. Pro to pokud máte o připravované akce opravdu zájem, neváhejte se příště přihlásit i „pod čáru“ a mějte pro organizátory pochopení, proč v některých případech vybírají vratné kauce. Na závěr bych velmi rád poděkoval Ivě za svědomité zajištění české části exkurze a svým kolegům Ině Chalupkové, Jiřímu Kvitovi, Viliamu Senajovi a Danielu Valuchovi za pomoc s provedením exkurze.

Poklusem po CERNu

Pro člověka, který znal urychlovač částic jen ze seriálu Big Bang Theory, byl výlet do CERNu čirým dobrodružstvím. Technické obory nikdy nebyly mou silnou stránkou a vidina kvanta informací z oblasti fyziky mi působila noční můry. Ale výlet do Švýcarska mě lákal ...

Když onen osudný den nastal a my jsme dorazili do CERNu, začala jsem si tiše pročítat anglické informace o onom slavném urychlovači LHC. Nervozita rostla, jelikož anglické pojmy mi byly s postupující výstavou stále méně a méně srozumitelné, a odvahu pokračovat ve čtení mi dodávala jen interaktivní část výstavy.

Ve stanovenou dobu dorazil na místo určený náš průvodce Tomáš a cesta za dobrodružstvím mohla začít. Po krátkém shrnutí programu jsme byli obeznámeni, že vzhledem k omezenému počtu hodin nám vyhrazeného dne budeme muset strávit většinu dne v běhu, a tak jsme se všichni radostně rozklusali za Tomášem do jedné z přednáškových místností, kde jsme se seznámili s CERNem a některé z nás i s Tomášem. Těžko říct, co zaujalo víc.

Běh po CERNu, foto: Charlotte Vlková

Chaoticky rozestavěnými budovami jsme se proplétali dál a dál a nakonec využili aut a dopravili se na další část prohlídky, kde jsme zjistili, z čeho se onen LHC urychlovač částic vlastně skládá a hlavně jak (obtěžně) se skládá. Detailně se rozepisovat nebudu, to doufám učiní jiní ... Já jsem jen chtěla poděkovat Mense za prima výlet a Tomášovi za polidštění fyziky.

Maruška Cibulková

majka.cibulkova@seznam.cz

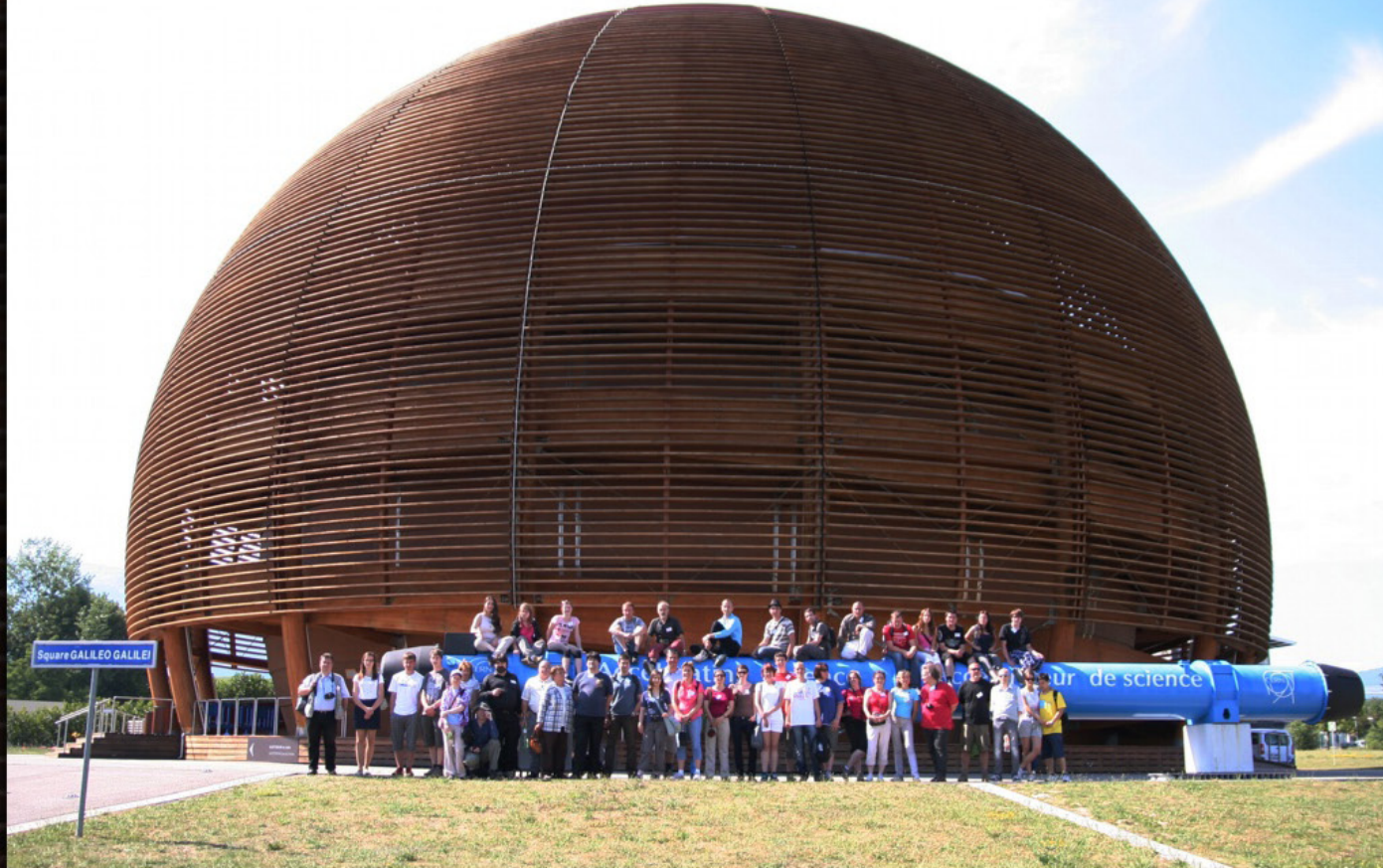

Maruška Cibulková

K Mense jsem se dostala už jako malé dítě. Na srazy mě vozila mamka od mých pěti let a já jen tiše doufám, že se na mě společnost těch nadprůměrně inteligentních lidí nějak podepsala.

Narodila jsem se v Praze, a jelikož je tu bláze, tak tu žiji i nadále. Dostudovala jsem pedagogické lyceum a letos jsem byla přijata na Karlovu univerzitu na obor humanitní vzdělanosti a koreanistiky.

Obory samotné už trochu zavání mými zájmy. Mou největší posedlostí je mometálně Korea, ke které jsem se dostala díky hudbě – kpopu. (Většině lidí se teď nejspíš vybaví nějaká tradiční asijská hudba, ale předem hlásím, že kpop má mnohem blíž ke klasickému mainstreamu než k tradičním čínským lidovkám.) Mimo to mám ráda i různé seriály, jejichž sledováním jsem schopna zabít poměrně dost času. Ze sportů mě nejvíce oslovil hokej, který jsem sice nikdy nehrála, ale již několik let se považuji za jeho velkou fanyнку.

Prozření učitelky fyziky

Jak zpívali kdysi Plavci, fyzika mě potkala omylem. To, že chci být učitelkou matematiky, mi bylo jasné už na základní škole, ale původně jsem uvažovala o kombinaci s tělesnou výchovou nebo zeměpisem. V mém maturitním roce se ale tyto kombinace nenabízely, a tak jsem zvolila učitelství matematiky a fyziky na Matfyzu. Mohla za to paní profesorka Adamová z akademického gymnázia, která dokázala učit fyziku tak, že zaujala i humanitně založené studenty.

Na vysoké jsem pak s fyzikou pět let bojovala a nakonec došla k závěru, že ji nikdy nepochopím. Doufala jsem tedy, že budu učit hlavně matematiku, a tak studenti nepřijdou moc zkrátka.

Globe of Innovation, foto: Eva Vopálková

To se až tak nepovedlo. Proto se snažím kompenzovat mé nedostatečné porozumění účastí na fyzikálních přednáškách a exkurzích. Tou poslední byla 5. 7. návštěva CERNu – Evropské organizace pro jaderný výzkum v Ženevě.

Už den před exkurzí jsme navštívili spolu s naším řidičem Martinem, dcerou Adélou a jejím přítelem Maikem expozice Microcosm a Globe. Zatímco ta první byla nabita fakty, ta druhá byla spíše na efekt.

V den exkurze jsme se sešli na recepci číslo 33, kde si nás vyzvedl Tomáš Kubeš. Prosprintonovali jsme část CERNu, abychom se dostali do přednáškové místnosti, kde nás Tomáš seznámil, s čím se v CERNu zabývají. Na tři skupiny jsme si prohlédli výpočetní halu – místnost plnou skříní a kabelů – a oběrstvíli se v blíž-

ké kantýně. Přesunuli jsme se do haly SM18, kde se testují supravodivé součásti urychlovače. Tomášův spolupracovník Dan nám povykládal o principech a vývoji těchto zařízení.

Dostali jsme možnost přes sklo nahlédnout do hlavního velína, rozděleného na čtyři části. Panovala tam celkem pohoda, protože právě probíhala odstávka. Auty jsme se vydali nad detektor LHCb a experiment CAST, kde se jako doplňkový program snaží ve slunečním záření nalézt axiony.

Posledním vědeckým cílem byly budovy nad detektorem ATLAS, kousek za expozici Globe, kde se natáčel úvod filmu Andělé a démoni. Nejdřív nás čekal 3D film o stavbě detektoru, poté Tomášův výklad (velmi zaslíbený, protože přímo zde působí).

Na závěr jsme se vrátili přes vrátnici do velké přednáškové místnosti, kde Tomáš pohovo-

řil o škále možností, jak s CERNem spolupracovat, a kde jsem se dozvěděla o nabídce několika denních exkurze pro středoškolské učitele fyziky.

Přestože jsem z přednášených věcí všemu nerozuměla, tak jsem rozhodně neměla pocit marnosti. Nejvíce mě zaujala informace o hypotetické existenci Higgsova bosonu, což by, pokud se jí podaří dokázat, znamenalo pochopení principu gravitace. Uvědomila jsem si, jak může být fyzika zajímavá, a rozhodla jsem se, že si zjistím více o možnosti se do CERNu znovu podívat z titulu mé profese.

Ty, kteří v mém článku postrádají více fyzikálních faktů, odkazuji na Tomášův web <http://www.tomaskubes.net/dokumenty.htm>.

Iva Berčíková
iva.bercikova@mensa.cz

Prázdniny začínají v CERNu

Dne 5. července proběhla asi poslední exkurze do Evropské organizace pro jaderný výzkum – CERNu. Prohlídka trvala téměř 9 hodin a rozhodně nudná nebyla.

A co jsme všechno stihli? Prohlédnout si před exkurzí výstavu Microcosm. Pohled na buňku, atom i kvark zaujal všechny věkové kategorie a měření radioaktivity uranové soli pomocí GM počítače bavilo všechny.

Zhlédli jsme Tomášovu prezentaci o CERNu všeobecně, podívali jsme se do počítačového centra včetně úložiště dat, vyslechli si přednášku od Dana o lineárních urychlovačích včetně jejich unikátních technologií navržených speciálně pro LHC. Viděli jsme i robota, který hravě manipuluje s magnetem o délce 15 m a váze 30 t, a to s přesností na setiny mikrometrů – tohle nemohou mít ani v NASA a Julesu Vernovi se o tom ani nesnilo!

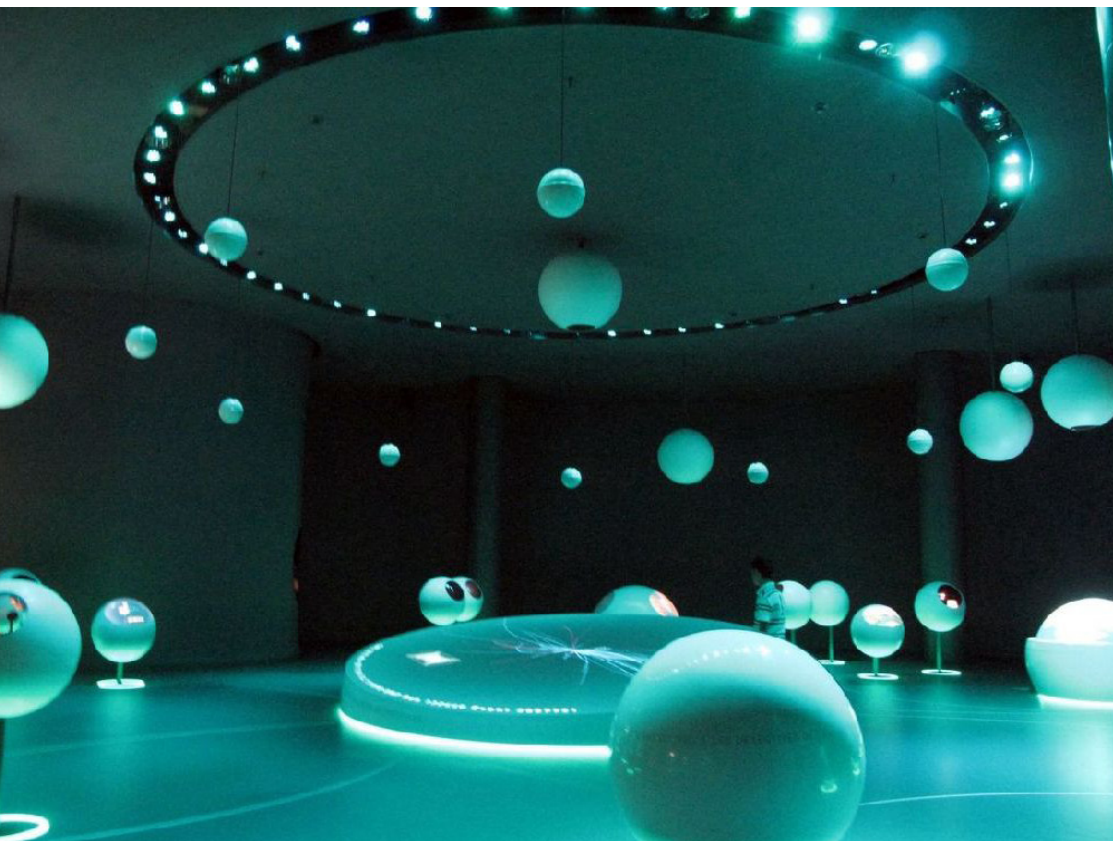
Dalším bodem byla prohlídka velína, pár krátkých filmů a historie počítačů v CERNu. Byli jsme seznámeni s experimentem CAST hledajícím sluneční částici Axion, detekto-

ry ATLAS a LHCb zkoumající srážky protonů a hledající Higgsovy bosony ... A to vše v jediný den v „pomalém Tomášově tempu“! Za zmínku stojí rozhodně i jídlo v kantýně: „Okamžitě upgradovat moji školní jídelnu (možná všechny v ČR)!“

Co je to tedy CERN? Na tuhle otázku lze odpovědět mnoha způsoby ... ovšem vlastní exkurzi nic nenahradí. Zde se věřejší utopistické vize a myšlenky vědců stávají zítřejší skutečností. CERN nám dává možnost pohlédnout do nitra částic a tím zkoumat minulost i budoucnost. Tohle místo udává směr a krok v mnoha oborech pro zbytek civilizace. Je to totiž „moke“ pro zbytek světa a já si zde dokážu představit nejen jeden den, ale i dva roky prázdnin.

Za všechny si dovoluji moc a moc poděkovat skvělým organizátorům Ivě Berčíkové a Tomáši Kubešovi za skvělý den plný poznání a neopakovatelných zážitků.

Charlotte Vlková
Vlkova.Charlotte@seznam.cz

Co mi dal autovýlet do Ženevy

Hned na úvod musím zdůraznit, že cestuji velmi rád a tak často, jak mi poměry (tj. můj čas a rodinný rozpočet) dovolí. Psychologickými hranicemi tohoto koníčku jsou má lenost k podrobné přípravě a určitá touha po jistotách. Následující řádky tedy nejsou nářkem nad strastmi, které mne soužily, ale spíše úsměvným líčením amatérského cestovatele, jak i nepřípravenému může přát štěstí. Jak jinak vyjádřit, že jsme se ve zdraví a beze škod vrátili, obohačení o nezapomenutelné zážitky?

Rozhodnutí vydat se na exkurzi do švýcarského CERNu vlastním autem pro mne znamenalo překročení řady limitů, kterých jsem dosud při cestování dosáhl. Poprvé s nepřenositelnou odpovědností za návrat potmků domů (podpora mé ženy prakticky skončila s naskládáním zavazadel do auta), poprvé s neznámým spolujezdcem (na společné cestě jsme se s čerstvým mensanem Martinem dohodli 15 hodin před odjezdem, ale ukázal se jako ideální parťák na cesty) a především poprvé tak daleko po vlastní ose. Taky poprvé bez dostatečně aktuálních papírových map, měl jsem jen dvě Nokie s čerstvými daty v navigační aplikaci. Jistotu představovaly pouze potvrzené rezervace ve francouzských hotelech F1 u Štrasburku a Že-

nevy, jejichž GPS polohu jsem uložil do navigací. Jako sváteční řidič (nezaměňujte s nezkušeným, za čtvrtstoletí s řidičákem jsem pár desítek tisíc kilometrů ujel) jsem myšlenku zolat takřka 1 000 km do cíle v jednom dni zavrhl. Nocleh v půli cesty nám umožnil skoro výletní tempo, zbyly i dvě hodinky na Ludwigsburg, i když tamní slavná barokní zahrada by zasloužila aspoň půlden.

Až za Štrasburk nás navigace vedla celkem bez zaváhání. Ovšem finální sjezd se náhle rozdvojil a já jsem intuitivně zabočil vlevo. Navigace nejdřív nic nenamítala, ale pak mne začala nutit k návratu na dálnici. Po dvou kilometrech (už v nějakém městečku) mne napadlo zastavit a hledat druhým mobilem hotel F1 v okolí. Našel se nedaleko, dokonce jsme kolem něj projeli! Jak může odchýlení z plánované trasy vést ke správnému cíli, mi došlo mnohem později. Chlapík v recepci na angličtinu reagoval uspokojivě a my jsme mohli nabrat síly na druhou část cesty.

Ráno jsem se pokusil v městečku Illkirch-Graf najít nejbližší pumpu. U malého supermarketu jsem poprvé uviděl plně samoobslužné stojany – kromě mincí přijímaly i VISA karty, cena byla nižší, než je v kraji zvykem. Zastavil jsem opodál a šel zkoumat návod. Francouzšti-

Jan Gruber

Mojí základní vlastností je pomalost, z ní se derivují další kladné i záporné rysy (důkladnost, solidnost, rozvláčnost, pohodlnost, lenost). Takže ačkoliv mám pocit, že jsem do Mensy vstoupil záhy po založení v posametovém Československu, mám číslo průkazu 941 (v době, kdy se čísla neregistrovala, ostatně v prvních letech nebylo mnoho těch, co členství v Mense ukončilo). Docela by mne zajímalo, kolik nás z té první tisícovky je stále členy. Proč jsem stále mezi nimi i já, lze vysvětlit pravděpodobností. Zkusím to vysvětlit: Jsem přesvědčen, že tzv. vlastní úsudek, podle kterého mnozí lidé řídí své chování, je vlastně porovnání odhadnuté pravděpodobnosti, zda budoucí situace daná jednou volbou je pro ně výhodnější než situace vzniklá volbou jinou (třeba rozhodnutím rozhlédnout se před přejitím silnice se zvýší pravděpodobnost, že ji přejdu ve zdraví). Zjistil jsem, že při setkávání s mensany mám mnohem vyšší pravděpodobnost, že narazím na lidi, v jejichž společnosti se cítím dobře a/nebo jejichž způsob myšlení je slučitelný s mým.

Kdo z předchozího textu neuhodl, že mám matematické vzdělání, měl by se nad sebou zamyslet. Ale vědecky jsem nikdy nepracoval, už před vstupem na MFF UK jsem směřoval k praktickému uplatnění logického myšlení. Takže nejdřív jsem programoval (začal jsem v době, kdy se slovem počítač skoro vždy myslelo „sálavý“) a posledních 15 let spravuji operační systémy větších a velkých serverů. Zájmu mám tolik, že se to nevejde ani do mého bytu, natož do tohoto sebepopisu. Asi nejvíc mě těší diskutovat o čemkoli s někým, kdo to má v hlavě uspořádané a ještě to umí brilantně vyjádřit – vzhledem k mé základní vlastnosti ta opravdová esa tohoto druhu stíhám většinou jen poslouchat (mimochodem, besedy s osobnostmi, jako jsou pánové Koukolík, Robejšek nebo T. Sedláček, jsem zažil jen díky Mense). Baví mne logické hry všeho druhu, ale největší radost mi dělají dvě dospívající dcery, které s manželkou v Praze vychováváme, jak nejlépe umíme.

Kdo z předchozího textu neuhodl, že mám matematické vzdělání, měl by se nad sebou zamyslet. Ale vědecky jsem nikdy nepracoval, už před vstupem na MFF UK jsem směřoval k praktickému uplatnění logického myšlení. Takže nejdřív jsem programoval (začal jsem v době, kdy se slovem počítač skoro vždy myslelo „sálavý“) a posledních 15 let spravuji operační systémy větších a velkých serverů. Zájmu mám tolik, že se to nevejde ani do mého bytu, natož do tohoto sebepopisu. Asi nejvíc mě těší diskutovat o čemkoli s někým, kdo to má v hlavě uspořádané a ještě to umí brilantně vyjádřit – vzhledem k mé základní vlastnosti ta opravdová esa tohoto druhu stíhám většinou jen poslouchat (mimochodem, besedy s osobnostmi, jako jsou pánové Koukolík, Robejšek nebo T. Sedláček, jsem zažil jen díky Mense). Baví mne logické hry všeho druhu, ale největší radost mi dělají dvě dospívající dcery, které s manželkou v Praze vychováváme, jak nejlépe umíme.

Na závěr můj oblíbený (původně kreslený) vtip: Psychiatr povídá pacientovi: Připadáte-li si v dnešním světě poněkud ztracený, uvědomte si, že vzhledem k vašim schopnostem je to pro vás štěstí.

na je pro mne ovšem dosti strmá bariéra. Záhy se objevil malý Peugeot. Ustoupil jsem stranou, aby řidička mohla zahájit transakci. Viděla mé rozpaky a svou činnost mi bohatě komentovala. Rozuměl jsem asi dvě slova, ale z gestikulace jsem pochopil základní kroky, z nichž prvním bylo sežrání VISA karty. Další vývoj mne od experimentu odradil: Ačkoliv jí automat kartu vrátil (mezitím namačkala PIN), hubice palivo nevydala. Paní zkušeně bednu poplácala, zmáčkla nějaké tlačítko, vrátila hadici na místo, mezi kroky dělala pauzy a povídala, patrně něco o nutnosti resetovat systém, což bed-

na také udělala. Nakonec nějakou naftu dostala, ale my jsme odjeli směr Německo se zastávkou u normální pumpy.

Hraniční přechod v Basileji odpovídal zvyklostem Schengenského prostoru. Ostrahu zajišťovalo jen to, zda máme švýcarskou dálniční známku; když jsme ji neměli, během 15 sekund nám ji prodali a vlastnoručně nalepili. Nyní mohu po jejich dálnicích jezdit až do 31. 1. 2012. Ve městě jsme se chtěli jen trochu protáhnout, ale ukázaly se dvě vlastnosti společné všem později navštíveným městům – systém jednosměrek je silně okořeněn stavebními uza-

Závěrečná přednáška, foto: Eva Vopálková

vírkami a zaparkovat na ulici je téměř nemožné i mimo centrum a v libovolnou dobu. Nakonec se to podařilo na opravdu nezajímavém místě, takže místo procházky byla jen svačina a spěcháme dál. Švýcarské dálnice sice nemají hodinářskou preciznost, smíte jet jen stovacítkou, ale proti Německu výrazně ubylo úseků v rekonstrukci.

Hlavní zastávkou druhého dne bylo město Lausanne. Informace pro turisty – o víkendu mají zavřeno, ještě že mám pěkný plánec z internetu, kde je vidět mnoho parkovišť. Vybíráme jedno podzemní v centru. Plánek ovšem nenaznačil kopcovitost města. Cestu do katedrály do přístavu jsme s ohledem na návrat prudkým stoupáním skončili už v botanické zahradě asi kilometr od jezera.

Poslední skok autem – cesta přes Ženevu do pohraničního městečka Viry proběhla až překvapivě snadno. Jen když se ozvalo: „Přijeli jste do cíle,“ bylo to v místě, kde se sice dalo zaparkovat, ale F1 nikde. Naštěstí Martin u nějakých vesničanek uspěl s dotazem, takže jsem po kilometrové jízdě mohl položit bodré recepční otázku: „Do you speak English?“ Po jejím ‘No’ se rozhovor změnil skoro v monolog, ale nezáleka se mé anglicky psané rezervace a opravila si svou představu, že zůstáváme dvě noci, na správné tři. Posléze zmizela a do rána ji nikdo neviděl.

Na pokoji nám došlo, kde se asi stala navigační chyba. Když na webové stránky hotelů Formule1 doplňovali GPS, hodnoty brali z nějaké mapy na webu a tam je k zadané ulici obvykle poloha jejího začátku. Číselně je to méně než úhlová minuta, ale v realu můžete stát dost daleko.

Následující den jsme hodlali věnovat prohlídce Ženevy. Zde se naplno projevila nedostatečná příprava. Jednak je pondělí obecně nevhodným dnem pro návštěvy muzeí, zde byla zavřena snad všechna. Navíc se kolem OSN konala nějaká akce, snad podpisy za svobodný Irák, a do Paláce národů nepouštěli. Pokud jde o celkovou vstřícnost vůči návštěvníkům, přál bych si, aby stejnou projevovala Praha, neboť hustotu davu mezi Václavákem a Malou Stranou považuji za škodlivou. Ženevané nikomu v návštěvě nebrání, ale pokud neovládáte fran-

couzštinu na slušné úrovni, máte smůlu. Nikde ani stopa po jiném jazyce. Černošky v Office du Tourisme sice anglicky mluvily, ale parkovací automat na ulici moc vysvětlit neuměly. O nějakém parkovišti mimo centrum, kde by se dalo nechat auto za vstřícnou cenu, nevěděly. Zato na poznámku, že 1 frank za 15 minut je pro celodenní stání poněkud drahé, reagovaly mile: “You are in Geneva”.

Moje spořivá povaha zvítězila nad ekologickým myšlením a peníze ušetřené za celodenní jízdenky jsem investoval do parkovacích garáží na různých místech, jejich síť v centru vypadala dostatečně. Osazenstvo vozu se bude kochat za jízdy a zvládneme víc památek než tramvají. Záměř v podstatě vyšel, jenom jsem přitom najezdil asi 50 kilometrů. Mapa od černošek měla jistě nepřesnosti, včetně rozmístění parkovišť, několik klíčových křižovek v centru i okolí bylo uzavřeno, ale hlavně: proti Lausanne má Ženeva systém jednosměrek ještě vylepšen častým zákazem odbočení vlevo. Navigace to ví a bezpečně vede přes tři odbočení vpravo. Pokud ovšem neztratí GPS signál. To se mi dosud ve městech stalo jen výjimečně, třeba v tunelech, zato v Ženevě dost často i na širokých ulicích bez věžáků, které by snad mohly satelit zastínit.

Navíc zůstal problém známý z dálnic: když má ulice čtyři pruhy, každý podle infotabule vede jinam a navigační hlas říká „držte se vlevo“. Na malém displeji neověříte, že správně je druhý pruh zleva, snadno se dostanete do úplně jiné čtvrti, než jste chtěli. Zkrátka centrum Ženevy znám jako řidič lépe než centrum Prahy, avšak tuto znalost už nehodlám v budoucnu využít.

Ústředním bodem celé výpravy byla takřka celodenní exkurze výzkumným centrem. Průvodcovství Tomáše Kubeše slibovalo zážitek nadprůměrný i bez ohledu na exotické prostředí, což se splnilo i z pohledu člověka znalého Tomášovy osobnosti. Mezi lidmi, kteří jeho způsob vedení zažili poprvé, jsem zaslechl i doporučení „měl by brát léky proti hyperaktivitě“, ale nestěžoval si nikdo. Ani závěrečná podve-

Řez supravodivým magnetem, foto: Tomáš Kubeš

černí beseda nebyla mdlá, neboť mezi účastníky se našlo dost sil ke kladení dotazů. S ohledem na mé řidičské zkušenosti jsem se při přesunech v areálu CERNu mezi vzdálenějšími lokalitami snažil držet Tomášova kabrioletu jako klíště, což při jeho akceleračních možnostech nebylo vždy jednoduché; jednou na to málem doplatili dva švýcarští cyklisté, jejichž rychlost na kruhovém objezdu neodpovídala mému záměru.

Dojem ze samotné exkurze bych zůžil na působení „genia loci“ včetně lidského faktoru. Většinu odborných informací, které jsme se dověděli, lze celkem snadno vyhledat na internetu. Tomášova úvodní přednáška je tam ke stažení také a jeho unikátní pohled zevnitř organizace by jistě nebyl méně hodnotný, kdybychom ho vyslechli jinde než na besedě v přednáškovém sále CERNu, ostatně doufám, že takovou besedu ještě někdy zopakuje v ČR i pro ty, kteří se této či předchozí exkurze nemohli zúčastnit. Ale možnost promluvit si přímo s několika dalšími zástupci české a slovenské vědy, kte-

ři v CERNu pracují, a poznat, že to jsou normální, skromní lidé, mi přišla cennější, než si (téměř) sáhnout na obří elektromagnety a jiné drahé „hračky“, které tamní výzkum potřebuje.

Samotné budovy takto exkluzivní vědecké centrály mne překvapily spíše svou nezajímavostí a viditelně chybějící urbanistickou koncepcí. Rozmístění ovlivňovala aktuální potřeba, často nečekaná. Třeba požadavek Francie, aby se na jejím území platilo francouzskou měnou, vedl k tomu, že provoz, který operovaly s penězi (pokladna, jídelna), se postavily na švýcarské části, protože vedení CERNu nechtělo užívat dvojí měnu.

Nicméně moje osobní zážitky z putování (ani cesta domů na jeden záťah nebyla fádni) se dojmu z CERNu (Tomáš promine) minimálně vyrovnají. A teprve čas ukáže, na co budu vzpomínat déle.

Jan Gruber
jan.gruber@mensa.cz

Exkurze do Techmanie

Všichni zájemci jsou srdečně zváni na exkurzi do interaktivního muzea Techmania Science Center v Plzni, která se uskuteční v sobotu 10. září v 11 hod. Techmania se nachází v areálu Škoda v Borské ulici v Plzni a vstup je V. bránou, kde také bude mezi 10.45 až 11 hod. sraz účastníků. Pokud se sejde alespoň 10 lidí, je sníženo vstupné pro skupinu s průvodcem 95 Kč za osobu (plné vstupné je 140 Kč). Vstupné se platí na místě. Děti do čtyř let mají vstup zdarma. Máme pro naši skupinu objednaný odborný výklad edutainera a účast přislíbil také tiskový mluvčí Techmanie, který o naši návštěvu napíše reportáž. Ostatní podrobnosti k organizaci jsou na intranetu. Zde také, prosím, vyplňte přihlášku. Počet účastníků není shora omezen, ale v Techmanii potřebují předem vědět, jak velkou skupinu mají očekávat.

A kam Vás to vlastně zve? Techmanii založily společně Škoda Holding, a. s. a Západočes-

ká univerzita podle vzoru zahraničních science center. Původní smysl zakládání těchto center spočíval v tom, že měla přilákat pozornost dětí a mládeže a vzbudit v nich zájem o přírodní a technické vědy, který obecně v Evropě dlouhodobě klesá. Ve science centru jsou interaktivní exponáty, na kterých si mohou návštěvníci ověřit fyzikální zákony, ale jsou zde i různé hlavolamy a úkoly, které dají dost práce i dospělým, což mohou potvrdit z vlastní zkušenosti. Úkoly, jako je zapamatovat si světelný kód, kterým otevřete trezor, nebo projít mezi laserovými paprsky tak, abyste nevyvolali poplach, patří k těm jednodušším. Jedním z nejvíce obléžených exponátů je Entropa od Davida Černého (instalovaná natrvalo v roce 2010), kterou si každý může sám spustit z ovládacího panelu. Unavený návštěvník také ocení velký bufet s možností posezení a členy Mensy jistě potěší prodejna suvenýrů s velkým výběrem hlavolamů a her. Další informace o Techmanii najdete na stránkách <http://www.techmania.cz>.

Eliška Anna Kubičková
eliska.kubickova@mensa.cz

**Chcete vědět, kdy se koná další mensovní akce?
Využijte kalendář akcí na www.mensa.cz!**

Podzimní celostátní setkání Mensy ČR v Čeladné 27. 9. – 2. 10.

Přihlašujte se na letošní podzimní setkání Mensy co nejdříve – už 21. 8. končí možnost včasné přihlášky za zvýhodněnou cenu!

Setkání pro Vás připravujeme v krásném prostředí Moravskoslezských Beskyd, v programu naleznete mnoho zajímavých exkurzí a soutěží, které si rozhodně nenechte ujít. Obzvláště doporučujeme ve středu odpoledne Scrabble s překvapením, v pátek exkurzi do Hyundai a v sobotu celodenní bojovku.

Celý program setkání najdete na adrese <http://www.mensa.cz/static/638/program.pdf>.

Přihlášku a další informace najdete zde: <http://setkani.mensa.cz/>.

Obzvláště vítání jsou nováčci, setkání štamgasti, lidé z daleka i z blízka, děti, dospělí, důchodci, rodiny, páry, kamarádi a všichni ostatní taky. :)

Těšíme se na Vás!

Hana Studenská & MS Ostrava, hstudenska@centrum.cz

Valná hromada MS Hradec Králové

Dva roky jsou zase za námi a opět se nám přiblížil termín valné hromady. Letos se bude konat v úterý 4. října 2011 od 18:00 hodin ve vinném sklípku U Královny Elišky. Za již zmíněné dva roky nám přibýlo mnoho členů a s nimi i mnoho vhodných kandidátů na volené pozice. Největší díky za toto období patří dvěma z nich, a to Martě a Věře Heřmanovým, které zajistily skupině mnoho zajímavých i zábavných aktivit a udržovaly ji nejen v chodu, ale i v růstu. Věřím, že to v tomto pozitivním směru bude pokračovat i nadále.

Veronika Barniaková
veronika.barniakova@mensa.cz

Valná hromada MS Brno

Dvourok se sešel s dvourokem, a tak tu opět máme valnou hromadu místní skupiny Brno a volení funkcionářů pro tuto MS. Bude se konat 19. 9. 2011 od 20:00 v restauraci U Plazza (Brno, Královo pole, roh ulic Tererova a Jana Babáka) a rád bych tam všechny ty, jichž se to týká, pozval.

Další program: od 17.00 herní předvečer, od 19:00 příchody členů, voličů a hostů, po skončení VH pokračuje schůzka MS jako obvykle.

Pavel Terber
terber@sky.cz

Valná hromada MS Pardubice

V pátek 2. 9. 2011 od 18.00 se v klubovně Evropského spolkového domu na Pernštýnském náměstí v Pardubicích uskuteční valná hromada místní skupiny Pardubice. Budeme volit předsedu, místopředsedu a pokladníka a plánovat aktivity na následující rok.

Jana Hřebíčková, jana.hrebickova@mensa.cz

Mensané v Praze opět mluví anglicky

Dobrá zpráva pro mensany, kteří si oblíbili pražskou anglicky mluvící setkání MEG (Mensa English Group) – jsou zpátky a v novém kabátě! Tedy spíše v kožené bundě a v pěkně nabušeném baru.

Každý první čtvrtek v měsíci budete mít možnost zaspikovat si a popít společně s Hywellem Clarkem, který anglicky mluvící setkání obnovil pod názvem metaMEG.

Pro první setkání zvolil Hywel bar přímo v centru Prahy blízko Karlova náměstí – Belushi's bar & restaurant. Bar, vzhledem k tomu, že je součástí hostelu, skutečně žije a zejména pro nás každodenním během událostí již mírně otrávené kancelářské krysy bylo velmi občerstvující vidět veselé mladé lidi cestující s bágly po světě. Škoda, že jsem se nemohla zdržet do pozdějších hodin, protože zpěvák s kytarou to na pódiu začal zrovna pěkně rozjíždět.

Hudba byla kolem deváté již docela hlasitá, takže chyby v anglické konverzaci téměř nebylo slyšet (protože nebylo slyšet téměř vůbec, což je dobrá zpráva pro stydlivější jedince).

Jestli si chcete procvičit angličtinu, přijďte na příští metaMEG včas, začínáme v sedm!

A pokud chcete s procvičováním angličtiny začít už nyní, příkladem pozvánku od Hywela:

„MetaMEG is the second generation Mensa English Group (MEG). Join your fellow English speaking Mensans (Czech and international) for a chat and a drink at the great central Prague bar and restaurant. See old friends and make new ones. Look forward to a relaxed evening of chat and maybe a drink or two.”

Rozhovor s Hywellem Clarkem jsme přinesli v čísle z července 2009.

Zuzana Šimková
zuzana.simkova@volny.cz

Jak se organizuje mensovní setkání pro 2 000 lidí

V časopise Mensa 4/2010 (srpen) jsem se na straně 56 podělil o své zkušenosti ze setkání americké Mensy. Jak se však taková ohromná akce organizuje?

Na setkání v roce 2010 dorazil přesně 2 001 člověk. Ač je finančně zvýhodněna internetová registrace a platba předem, mnoho lidí nakonec pravidelně přijíždí bez registrace a hlásí se až na místě. Nejen díky zmíněným dvěma faktorům je organizace této akce opravdu složitým podnikem.

Samotná příprava trvá neuvěřitelně 4 roky. Půl roku se pracuje na předběžném plánu, obvolávají se potenciální hotely a městské úřady, připraví se koncept, nakreslí se logo a podobně, načež se návrh přihlásí do soutěže (za výběr projektu zodpovídá rada Mensy). Ihned po vybrání projektu se rezervuje hotel – smlouvu o rezervaci většinou sepisují mensovní právníci a vyjednávání bývá složité, protože mensovní setkání má mnoho specifík. Pokoje si členové rezervují sami prostřednictvím hotelu, nicméně Mensa sumárně rezervuje společné prostory, dohaduje jídlo a garantuje obsazenost.

Čtyřhvězdičkový hotel Hyatt Regency De-
abron v Detroitu vybraný pro setkání v roce 2010 byl rezervován tři a půl roku dopředu. Díky tomu, že mezitím udeřila finanční krize, se pro hotel původně otravná mensovní akce stala slepicí snářející zlatá vejce a vedení začalo organizátorům vycházet vstříc. Ohromná půlkruhová stavba hotelu tyčící se v komerční zóně na okraji města nabízí kapacitu cca 1 100 lůžek v 772 pokojích a byla mensany z 90 % obsazena (i při rezervaci takto dopředu hotel odmítl slíbit všechny pokoje), a proto se nakonec bydlelo ještě ve dvou hotelech v okolí. Po celou dobu mezi nimi pendloval malý autobus. Stát a město, na které finanční krize dolehla s nebývalou tvrdostí, měly z akce velkou radost a nabídly organizátorům různé výhody a preferenční zacházení. Mensany měl přivítat sám guvernér (nakonec přišel jen viceguvernér) a uvítací plakát byl pověšen v příletové hale přímo na letišti.

Setkání organizovali, řešili a na chod dohlíželi dobrovolníci – hlavní organizační tým měl 40 lidí, 15 z nich byli klíčoví specialisté. Každý ze 40 hlavních organizátorů vedl až 20 dalších pomocníků, dohromady kolem 200 lidí. Na místě se pak, byť i jen na hodinku nebo dvě, přidali další, takže se celkem zapojilo asi 500 lidí. Členové v hlavním týmu vytrvali téměř všichni po celé 4 roky. Administrativu (přijímání registrací, výběr peněz, rozpočet a vyúčtování a odpovídání na banální dotazy) zajistil centrální mensovní sekretariát, který má celkem šestnáct placených zaměstnanců.

Hlavní tým měl pobyt na setkání zdarma (je však nutno dodat, že setkání si moc neužil, většina lidí byla v jednom kole). Řadoví dobrovolníci pracovali jen za šňůrku na krk nebo speciální tričko. Za zmínku stojí, že hlavní organizátorka bydlela v prezidentském apartmá s vířivkou a dalšími vymoženostmi – placené však nebylo z registračních poplatků, hotel jí je nabídl sám od sebe jako výraz vděčnosti a každý den jí tam nechal přinést dárek (kabelku, luxusní bonboniéru, ovoce nebo květiny) a minibar měla zcela zdarma.

Samostatnou kapitolou bylo stravování. Americké setkání zahrnuje 24/7 all-you-can-eat občerstvení, které většinou Mensa zajišťuje sama (registrace na celých pět dnů stojí kolem 100 \$, což není mnoho, a zahrnuje vše, ne pouze jídlo). Většinu dne byl k dispozici jen omezený sortiment trvanlivých věcí (čokoláda – té se během setkání snědlo 200 kg, zmrzlina, lentilky, chipsy, tyčinky, ovoce a podobně), během časů hlavních jídel z kuchyně dorazilo něco „normálního“ jako bramborová kaše, zelenina, saláty, sýry, opečené maso, hamburgery, atd. Jen samotný dovoz jídla do hotelu znamenal solidní logistický problém, například pro koblihy na snídani (oblíbené „donuts“) bylo potřeba poslat dodávku, pro plechovky s pitím potom regulérní nákladák. Celkem bylo přivezeno (a snědno) kolem 20 tun jídla. Specialitkami, které mě nadchly, byly mrazák, z něhož se daly volně brát zmrzliny, a automaty na ple-

chovky přeprogramované tak, aby z nich po zmáčknutí vypadla plechovka, aniž by chtěli minci.

Poměrně dost dobrovolníků mělo na starost „security“, tedy hlídat, aby někdo nelezl, kam nemá, radit, kde co je, a podobně. I v US Mense se najdou různé podivné existence – například jeden vyloučený mensan si rezervoval místnost ve stejném hotelu (na setkání se registrovat nesměl) a posedával celé dny v lobby, protože na mensovní program ho nepustili (stále ho někdo hlídal).

Už den před oficiálním zahájením bylo v hotelu rušno, doslova davy dobrovolníků připravovaly stoly, letáky, deskové hry, místnosti, výzdobu (plakáty s historickými fotkami a informacemi o Mense), jídlo a mnoho dalších drobností. Velkou halu dostal k dispozici obchod s mensovními předměty. Koridory a zasedačky se pak zaplnily podivnými mensovními tvory.

Pro úplnost dodávám, že program tvořilo mnoho přednáškových linií a další spojené akce, ať už to byly výlety nebo workshopy (výletů však nebylo mnoho). Většina přednášejících povídala ráda a zdarma, pouze pár skutečných celebrit dostalo za přednášku zaplacení. Ze standardu vybočovaly speciální akce jako promenáda mensanů a mensanek v plavkách a dražba večere s mensanem (tyto tradiční akce mají své vlastní organizátory, kteří je dělají dlouhodobě na každém setkání).

I přes bohatý program stejně většina lidí přijela, aby si popovídala s přáteli, oficiální program je spíše takovým záchytným bodem pro

Hospitality room – bezdrátový internet, jídlo i společníci ke stolu byli zdarma dostupní 24 hodin denně, foto: autor

nováčky, pro většinu lidí je podstatná ta sociální část (nakonec v tomto je to velmi podobné českému setkání). I na americkém setkání se nechodí spát a někteří noci propijí – i alkohol spadl do all-you-can eat, respektive drink. Ku podivu, nikdy se nestalo, že by člověk u snídani nacházel lidi spící pod stolem. Nevím, zda měli členové tolik soudnosti, nebo zda zafungovaly bílé klobouky čili security. Doplnuji, že v rámci programu se konalo několik sezení Alcoholics Anonymous (AA) pod krycím názvem „Friends of Bill W.“ (reference na jméno zakladatele AA).

Letošní setkání se konalo v Portlandu, který je přeci jenom trošku z ruky, nicméně v roce 2014 se bude konat v Bostonu, kam se z Evropy dostanete snadno a celkem levně, tak zvažte své plány.

Tomáš Kubeš
tomas.kubes@mensa.cz

Přehled článků o zahraničních akcích

V časopise vyšlo pár reakcí na mezinárodní akce. Tomáš Kubeš popsal své zkušenosti z výročního setkání Mensy Německo v časopise 3/2011 (červen), reportáže z EMAGu 2010 v Praze vyšly v časopise 5/2010 (říjen). Reportáž z EMAGu 2009 v Utrechtu najdete v časopise 5/2009 (září) a článek o IBD meetingu ve Švédsku vyšel v časopise 6/2009 (listopad). V časopise 4/2010 (srpen) naleznete reportáž ze setkání US Mensy. Tyto články většinou vycházejí v rámci rubriky SIGHT. Některé jsou umístěny na internetu na adrese <http://casopis.mensa.cz/sight/>

Zuzana Poláková, Tomáš Kubeš, redakce@mensa.cz

Bobová dráha a aquazorbing v Němčičkách

Brněnská místní skupina nezahálí ve vymýšlení akcí pro volný čas. Za krásného prosluněného nedělního odpoledne jsem se s ostatními mensany vydal do Němčiček otestovat místní bobovou dráhu. Zaujaly mne propozice Vládi Kutálka, který akci organizoval – víc než 600 metrů mi budou cestou dolů vlát vlasy. Na trati jsou lopingy a zatáčky, poslední otočka je dokonce o celých 720°. Boby nejezdí v korytě, ale „po kolejnici“, takže není možné z dráhy vypadnout. Příznivá cena lístku donutila všechny, že se jelo vícekrát a mohli jsme zkoušet variace jízdy po jednom, v páru, měnit spolujezdce a postupně ubírat na brždění. Někteří z nás by páky, které boby přibrzdí a je nutné je pro rychlejší jízdu odblokovat, nejraději ohnuli nebo odšroubovali. Podívejte se na fotky, tento adrenalin stál za to.

Po vyježdění všech lístků na dráze někteří z nás zatoužili i po vodním dobrodružství ve vzduchové kouli aquazorbingu na jezírku. To nás provodem. „To neslo

Ostržení adrenalinoví borci si během „nudného svištění dolů“ četli časopis :-). foto: Pavel Terber

sanů, kteří v kouli nikdy nebyli a dala se atrakci vyzkoušet. Stali jsme se svědkem úmorného zápasu účastníka v kouli s gravitací. Potvora, je fakt kulatá a blbě se v ní běhá. Pokud se člověk chce posunout z místa, je to fuška najít pohyby a rytmus, abyste se buď netočili na místě nebo udrželi stabilitu. Ti, kdo jste to neokusili, buďte bez obav, v kouli je příjemné teplo, takže necítíte chlad od vody, pády jsou do měkké hladiny, takže se nezraníte. Vyzkoušejte. Vládo, díky za hezký den, těším se na příště.

Jiří Rak, jiri_rak@hotmail.com

Jak přispívat do časopisu?

Přispívat mohou všichni členové a v opodstatněných případech i nečlenové Mensy. Příspěvky, prosím, zasílejte na adresu redakce@mensa.cz. Podrobné informace naleznete na adrese:

http://casopis.mensa.cz/o_casopisu/

Aquazorbcomix, foto: Pavel Terber, sestavil: Tomáš Kubeš

Můj první mensovní výlet aneb Návštěva jeskyně Býčí skála a Výpustek v Moravském krasu

V neděli 22. května jsme se vydali do Moravského krasu. Pořadatelka Zdenka Pániková si pro nás připravila velmi zajímavý program, včetně slunečního počasí.

Dopoledne jsme navštívili jeskyni Býčí skála. Jedná se o druhou největší jeskyni v ČR. Běžně není komerčně přístupná veřejnosti, oproti ostat-

ním jeskyním v této lokalitě. Svůj název dostala podle malé bronzové sošky býčka, kterou zde našli v minulém století bratři Feklové.

Po téměř dvou hodinách strávených v jeskyni jsme si všichni udělali asi dvoukilometrovou procházku podél Křtinského potoka na Starou huť, také nazývanou jako huť Františka.

Příjemně znaveni jsme se sešli v nejbližším občerstvovacím zařízení. Čas oběda jsme strávili v pěkném interiéru, kde nám příjemná obsluha sdělila, že není v podstatě nic k jídlu, kromě klobás.

Odpolední návštěva jeskyně Výpustek byla rovněž velice zajímavá. Mohli jsme zde zhlédnout nejen pozůstatky vojenské továrny z minulého století, ale i jedinečný gepardí vzor vzniklý srážením sazí, které jsou důkazem dávného požáru továrny z 2. světové války.

A moje pocity na závěr? Živí aktivní mensané jsou normální, společenští a nekoušou. Po ročním pasivním členství chci být aktivní členkou a těším se na další akce.

Charlotte Vlková
Vlkova.Charlotte@seznam.cz

Trésor de la Principauté de Monaco

V sobotu 25. června pětičlenná skupinka mensanů vyrazila do Slatiňan na soutěžní event geocachingu s názvem Trésor de la Principauté de Monaco. Ještě v sobotu dopoledne jsme z důvodu nepříznivého počasí řešili, zda účast na akci nezrušit. Nakonec jsme to riskli a na geoevent vyrazili. Ještě cestou do Slatiňan jsme sice potkali několik lijáků, nicméně během akce samotné už nespada ani kapka.

Poklad byl nalezen, foto: Pavel Terber

Při startu jsme obdrželi obálku s prvními souřadnicemi a indiciemi pro hledání finálního pokladu. Celkem jsme prošli 10 stanovišť. Na jednotlivých stanovištích, kdy každé stanoviště představovalo část celkového příběhu, jsme vždy získali souřadnice stanoviště následujícího. Asi nejzajímavější bylo stanoviště, kde jsme se dostali do vězení, ze kterého jsme se dostali na základě amnestie, po níž jsme byli odměněni malou sklenkou monakovice. Na závěrečném stanovišti jsme našli kešku, která byla založena speciálně k této akci. Po cestě bylo ukryto několik dalších kešek, které jsme bez povšimnutí samozřejmě nenechali.

Celý geoevent jsme nakonec zhodnotili v slatiňanské restauraci Monako, která tvořila základnu celé soutěže. Jednomyslně jsme se shodli, že se akce vydařila. Ocenili jsme precizní přípravu organizátorů, díky které celá akce proběhla hladce bez jakýchkoli problémů. Také jsme se domluvili, že v rámci Mensy založíme SIG Geocaching.

Věra Heřmanová
vera.hermanova@centrum.cz

SIG Strategické hry

Svalnaté paže svíraly v ruku těžký rovný hyborský meč. Opět se mohutná postava dívala na svět ocelovým pohledem zpod krví splených vlasů. Kolem Conana se vršilo pár desítek těl hyperboreských válečníků. Matriarcha ve svém hedvábném plášti se kochala jeho vypracovaným tělem a vůbec jí nevalil pohled na vlastní rozsekané poddané u jeho nohou. „Conane, staň se mým králem a budou ti patřit i ty nejkrásnější ženy celého světa. Hyperborea má co nabídnout, staneš-li se naším vládcem.“ Královna matriarcha byla mocnou a krásnou ženou. Přesto se síly Aquilonie zdály nebezpečně blízko její rodné zemi, a tak potřebovala pomoc neslavnějšího dobrodruha známého světa, aby její lid přežil. „Cimmerie se stala naším územím, tvým územím, budeš-li chtít. Mohou být nejspokojenějším národem a ty nejspokojenějším mužem po mém boku.“ Královna dál pokračovala v přesvědčování s jednou nohou svůdně odkrytou vysokým rozparkem, mezitím co Conan, nejčerstvější uprchlý otrok v Hyperbore, likvidoval další várku stráží. Když se zhroutil poslední tělo a Conanovy plíce jako kovářské měchy měly čas se zklidnit, vyjádřil se Conan: „Dobře“.

Hra končí a hráči se po sobě s úšklebky dívají. Hyperbore se podařilo korunovat Conana svým králem, což znamená poslední kolo a následné počítání vítězných bodů. Michal s Jirkou vyvolají ještě pohraniční šarvátku, která znamená, že se Brythunie z područí Aquilonie dostane do spárů Stygie. Michal se nestydí použít většinu karet z ruky, protože již stejně nebude potřeba, a to bitvu rozhodlo. Přesto se mocná Aquilonie stává vítězem celé hry, Hyperborea je druhá. I tak končím spokojen. Mým cílem bylo dobýt Cimerii a pasovat Conana králem. To, že ho nalákám na nejvíc žen, mě roz-

Age of Conan, foto: autor

hodně nenapadlo, ale když mi to zajistilo jeho loajalitu, kdo by se hádal.

Age of Conan je strategická desková hra pro dva až čtyři hráče, jejíž děj se odehrává v bájném světě barbara Conana. Ve hře uslyšíte o mnoha Conanových dobrodružstvích a sami přitom hrajete za obrovské národy. Conan sám běhá po mapě a střídavě kazí plány všem. Ten šťastný, který ho chvilku ovládá a dokáže ho přidat ke své mohutné armádě při ofenzivě, má zaručený úspěch. Alespoň na chvíli, než Conan plynule přejde pod korouhev protivníka. Tato hra je díky grantu Mensy k dispozici všem mensanům, a tudíž je možné si ji i půjčit oproti podpisu, že se o ni budete dobře starat. Nebo si ji můžete zahrát s námi v SIGu. Hrajeme pravidelně každý druhý a čtvrtý víkend v měsíci a rádi uvidíme nové tváře. Máte-li tedy chuť si zahrát, není nic jednoduššího než mi poslat poštovního holuba na pavel.oplt@mensa.cz nebo se přidat do adresáře skupiny na intranetu. Krásné dny s trochu toho strategického důvtipu Vám přeje Pavel.

Pavel Oplt
P.Oplt@seznam.cz

Podívejte se na fotografie z akcí, zapojte se do diskuse nebo naleznete mensany kolem sebe: <https://intranet.mensa.cz/>.

Poznávání plodů moře a jejich distribuce na náš stůl

Studenti Mensa gymnázia navštívili na sklonku školního roku čakovický podnik Fjord Bohemia, který se zabývá distribucí a dovozem ryb, koryšů, měkkýšů a dalších plodů moře k nám do České republiky. Pro mnohé z nich to byl výjimečný olfaktorický zážitek, při kterém i v Čechách mohli cítit moře.

Za umožnění exkurze bychom rádi poděkovali panu řediteli prof. Pierre-Manuel Boelsovi, který nám prohlídku svého podniku umožnil. Dále naše poděkování patří pánům ze společnosti Makro, panu dr. Stanislavu Sekyrově a Drahoslavu Vochozkovi, kteří nás nejprve společně seznámili s lovem a chovem ryb (tzv. farmováním) ve světě, ale zejména u nás v Evropě a poté nás doprovázeli na jednotlivá pracoviště, kde nám demonstrovali způsoby rychlého dovozu ryb a koryšů.

Účastníci exkurze za rybami a mořskými plody v podniku Fjord Bohemia, foto: autoři

Co možná nevíte o lovu, produkci a distribuci ryb

V roce 2010 se ve světě vyprodukovalo asi 140 milionů tun ryb oproti 20 tunám v roce 1950.

Nejvíce se produkuje kapr (Cyprinus), jehož největším producentem je Čína.

Průměrná roční spotřeba ryb v České republice je 5 – 6 kg na osobu.

Nejvíce ryb se konzumuje v Portugalsku, a to 45 kg na osobu ročně.

Z Portugalska také pochází sušená treska, z této země vyšla tradice konzervace rybího masa.

Jak se na náš stůl dostávají mořské ryby a „mořské plody“?

Velmi rychle, přímými cestami do hlavní centrály podniku Fjord Bohemia, odkud jsou poté rozváženy do různých míst Evropy, např. na Slovensko, do Maďarska, do Bulharska a na sever do Polska. Ryby se převážejí v kamionech v krabicích s ledem ochlazené na teplotu 2 až 4 °C. Jsou opatřeny štítkem se jménem dodavatele a s názvem produktu, konkrétního druhu ryby. Některé druhy se přivážejí zaledované v celku, jako jsou např. lososi (Salmo salar), mořští dři (Lophius piscatorius) a další. Naopak tuňák obecný (Thunnus thynnus) se vozí již ve filetech.

Odkud pocházejí mořské ryby a mořské plody na našem stole?

Lososi jsou chytáni v Norsku. Z Dánska jsou k nám dováženy např. tresky, halibuti, mořští dři. Naopak ústřice a mušle se vozí z Holandska. Francie nám dodává hejky, mořské dasy, mořské vlky a sardinky. Z města Vigo v severním Španělsku jsou kambaly velké (Psetta maximus). Z Itálie pak mnohé další mušle, ančovičky, sardinky, cipal hlavatý (Mugil cephalus). Hlavonožci z Itálie jsou zastoupeni sépiemi obecnými (Sepia officinalis), chobotnicemi obecnými (Octopus vulgaris) a kalamary. Humr americký se dováží z Bostonu. Z Afriky se na náš trh dostávají velmi chutní okouni nilští (Lates niloticus).

Věděli jste, že ...

- se živí humři američtí (Homarus americanus) ještě předtím, než se dostanou k zákazníkovi, uchovávají ve stále tekoucí mořské vodě?

- mají při převozu svázána klepeta, aby se mezi sebou nepožrali, protože jsou kani-balové?
- jsou převáženi živí v papírových krabicích, ale mírně podchlazení a při vybalování z krabic se začínají „probouzet“? Tak je zajištěna jejich kvalita.
- se ústřice jedlé (Ostrea edulis) převážejí živé, uložené v úhledných dřevěných bedničkách?

Tomáš Kočí & Jiří Šulc
Mensa gymnázium
redakčně upraveno

Humr americký (Homarus americanus) pročitá z „hibernace“, foto: autoři

Na kafi potmě

Stává se již pomalu tradicí, že koncem června místní skupina Hradec Králové navštíví festival Divadlo evropských regionů, a ani letošní rok nebyl výjimkou. Jako obvykle jsme se chystali na některé z představení pod širým nebem, při plánování jsme však objevili jednu netradiční akci, která přitáhla naši pozornost. V místě našich pravidelných schůzek byla v provozu Temná kavárna.

Temná kavárna je projektem obecně prospěšné společnosti Tyfloservis, jejímž cílem je názorně přiblížit veřejnosti podmínky, v jakých lidé bez zraku žijí, a zprostředkovat setkání s nevidomými a slabozrakými lidmi, kteří v kavárně obsluhují a zajišťují doprovodný program. Obecním cílem projektu je pak podpora integrace nevidomých a slabozrakých lidí do společnosti.

Před vstupem do prostor kavárny jsme měli možnost vyzkoušet různé typy brýlí zatemněných tak, aby simulovaly různé zrakové vady, a prohlédnout si pomůcky, které usnadňují nevidomým život. Pak už jsme byli se zakrytými očima uvedeni do absolutní tmy. Sympatický Lukáš nás uvítal a předal nám nápojové lístky, ve kterých byly jednotlivé položky vyvedeny v Brail-

lově písmu, plasticky v latince a v hmotné podobě (zrnko kávy, čajový sáček či etiketa od vína). Odvážnější z nás si objednali horkou kávu, ti opatrnější zvolili bílé víno. Zatímco náš nevidomý hostitel se kolem stolů pohyboval s naprostou grácií a i při servírování byla jeho ruka zcela jistá, my jsme pokládali sklenky na stůl velice opatrně a snažili se tak předejít případné nehodě. Na absolutní tmu si naše oči zvyknout nemohly, a tak jsme museli, nerušení zrakovými vjemy, o to silněji zapojit ostatní smysly. Za hudebního doprovodu nám čas strávený v kavárně utekl jako voda a byl pro nás všechny velice zajímavým a nevšedním zážitkem.

Poté, co jsme vyšli opět na světlo, jsme zamířili na nádvoří nedaleké městské hudební síně na studentské představení Sonda do duše pubertálních dívek, které dokázalo patřičně provětrat naše bránice. Své zážitky z celého večera jsme následně rozebrali v nedaleké čajovně, kde jsme při pití bráclavského zeleného nápoje z jarního ječmene konstatovali, že je občas možná lepší nevidět, co pijete.

Marta Heřmanová
martaher@atlas.cz

Četli jste článek, který by mohl zaujmout i ostatní mensany? Podělte se o něj a pošlete nám, prosím, stručné shrnutí obsahu a odkaz na redakce@mensa.cz.

Jak jsem se stala předsedkyní místní skupiny Zlín aneb Jak být naráz na dvou místech

Bydlím v krajském městě, kde nedávno vznikla nová místní skupina. Aby mohla skupina dále oficiálně fungovat, bylo potřeba svolat valnou hromadu, které se zúčastní nejméně 5 členů, a zvolit předsedu, místopředsedu a pokladníka.

Termínem valné hromady byl vyhlášen na 21. červen 2011. Nejdřív to vypadalo, jak to bude báječné a jednoduché, protože se měla uskutečnit na zlínském hvězdárně a měl na ni navazovat večer plný her. Jenže ouha, hvězdárna zrovna v tomto termínu zavřela, večer plný her se nekonal, a co teď.

Dobře, tak to uděláme u Stodůlků doma. 15 lidí se tam vlezle a zahrát si hry taky nebude problém.

Jenže to bych nesměla být já, navíc pohaněná vnitřním „motorkem“ ve formě hormonů od miminka, které čekáme na konci srpna. Takže kromě zvládání starostí o dvě děti (samozřejmě s velikou a nezbytnou pomocí manžela), chození do autoškoly, zakládání místní skupiny, psaní zápisů z mensovních akcí a vítání nových místních mensanů jsem se jaksí připeletla i do dobrovolné pomoci při vzniku církevní mateřské školy.

A jako dilem náhody se mi v jeden den sešlo několik schůzek, na kterých bych měla být.

Okolo poledne mě čekala návštěva školky. V předvečer jsem si ještě myslela, že hlídání ratolestí mám zajištěno. To jsem se spletla, takže ráno a celé dopoledne následovalo veliké vymýšlení, kam dát tak najednou dvě děti. Někdo by si řekl, pohlídají babyčky. Jenže v mém případě to nelze, neboť jedna babyčka žije v Brně a každý den brzy ráno chodí do práce a druhá babyčka je taky daleko, a navíc příliš časově vytížená, než aby mohla dítě pohlídat. Jedna teta na hlídání je v práci a ta druhá ... ta vlastně taky. Ještě se nabízela kamarádka, ale najednou byla k nezastižení. Tak zkusím ještě šikovnou švagrovou, u ní se děti zabaví a nebudou moc na obtíž. Ale dávat je tam na tři hodiny? Hodinu cestu do školky, hodinu tam, hodinu cestu zpátky. To je tak, když člověk zatím nemá ani řidičák, ani auto. Volám švagrově a v danou dobu jak na potvoru nejsou doma, že dorazí asi až tak za půl hodiny potom. Pak přichází spásná SMS. Kolegyně, co jde na schůzku se mnou, bude mít auto, a tudíž můžu vyrazit o tři čtvrtě hodiny později, než bych původně musela, a zpátky budu také dřív. To je ale haluz. Volám švagrově, hlídání není problém. Díky moc, Dádo, jsi zlatíčko. Nakládám děti do kočárku, vezu je ke švagrově, od ní hup do auta ke kolegyni a hurá na schůzku. Vše dohodnuto, prozkoumáno, odjezd zpět za dětmi s krátkou přestávkou na polévku a s konzultací nabytých poznatků a nezodpovězených otázek s kolegyní. Děti v pořádku a teď hrr domů uklízet před očekávanou valnou hromadou. Jenže v tom dešti se to prostě nedá. Jít půl hodiny pěšky s dětmi, i když z kopce, když venku doslova padají kýble vody, to se prostě nedá. Návštěva švagrově se prodlužuje a hodina valné hromady se neúprosně blíží.

Teď aby došlo alespoň těch 5 lidí. Volám dočasnému předsedovi: „Michale, prosím tě, sedni k intranetu a obvolej lidi, co se přihlásili na valnou hromadu, jestli opravdu přijdou. Díky.“ Michal byl tak ochotný, že

všechny poslušně obvolal, vycházelo nás přesně 5 plus nová členka. Ta se nám chuděra ocitla na původně plánované hvězdárně, takže dokonce nedošla. Po opadnutí toho nejhoršího deště prchám s dětmi domů.

Doma rychlý úklid a už začínají zvonit členové. Ještě přichází manžel pohlídat děti, je nás pět mensanů a můžeme začít. Michal vzorně vytiskl prezenci a hlasovací listky. Návrhy na nového předsedu: Lenka Stodůlková (3), Michael Tupý (2) – o jeden hlas zvolena L. Stodůlková. Návrhy na místopředsedu: Michael Tupý (2), Lenka Stodůlková (1), Ivo Rajnošek (1), Alois Kozubík (1), zvolen M. Tupý. Návrhy na pokladníka: Lenka Stodůlková (4) a Michael Tupý (1), zvolena L. Stodůlková o 3 hlasy. Díky všem zúčastněným.

Co podnikneme dál? Michal by rád šel dřív, Ivo by rád šel dřív, já bych měla být na další schůzce ohledně školky ... tak to balíme a čekáme, až opadne další přivalový déšť.

Školková schůzka ještě neskončila, a tak jsme stihli ještě probrat potřebné podrobnosti. Plán je domluveno předělat, já to mám obrázkově naznačit a poslat všem zúčastněným. Posílám nějaké návrhy a jdu spát asi ve čtyři. Ráno

mi to nedá a překresluji obrázek přesně dle domluvy. Uff, už aby bylo září.

Ve Zlíně dne 4. 7. 2011

Nakonec bych chtěla poděkovat za projevenou důvěru členů ze Zlína a doufám, že se naše řady početně rozšíří a přibudou další besedníci, bez kterých je člověku samotnému v čajovně přeci jen trochu smutno, když tam musí sedět hodinu a půl sám jako já na poslední schůzce místní skupiny. Členové ze Zlína, prosím, udělejte si alespoň jednou měsíčně alespoň dvě hodinky čas a přijďte si s námi povídat. Určitě poznáte fajn lidi a dozvíte se mnoho zajímavých věcí. Těšíme se na Vás.

Lenka Stodůlková

lenka.stodulkova@mensa.cz

redakčně upraveno

Lenka Stodůlková

SIG Kulečník se na jeden večer proměnil v SIGurmán

V pátek 24. června se v plzeňské restauraci Pub, konkrétně v té nekuřácké, jelikož nikdo z nás neholduje kouření a rádi se vracíme domů bez příměsí nežádoucích pachů a vůní nasátých v oblečení, vlasech a podobně, sešel SIG Kulečník. Tentokrát jsme se od poctivého plzeňského piva nepřesunuli ke kulečnickovému stolu, naopak jsme spojili příjemné s užitečným a oslavili svátek našeho předsedy Honzy Vaněčka spolu s jeho zdárným složením státních závěrečných zkoušek na vysoké škole. Tudíž novopečený pan inženýr Vaněček demokraticky rozhodl, že se na jeden večer promění SIG Kulečník v SIGurmán.

Jídla bylo tolik, že jsme se podělili i se svými sousedy, kteří si přisedli k našemu stolu. Na vybraném jídelníčku nechyběla žabí stehýn-

ka, nutno dodat skutečně vynikající a připravovaná mistrem kuchařem. K rozmanitosti chutí přispěl tatarák a vyhlášený pubburger. To vše zkonsumováno v rekordním čase a zapito rekordním množstvím plzeňského piva.

Protože se nám gurmánské posezení zalíbilo, těšíme se na další podobné. Jak slibuje náš předseda Honza, příště ochutnáme šneky. Na další setkání SIGu Kulečník jste srdečně zváni i Vy, ať už jste plzeňští nebo mimoplzeňští. Rádi Vás uvidíme. Schůzky zpravidla domlouváme operativně, včas je však přidáváme do akcí a navštívit také můžete naši facebookovou skupinu SIG Kulečník.

Alena Oudová

alena.oudova@mensa.cz

Valná hromada, foto: archiv autorky

Agatha Christie – dáma detektivních příběhů

Na poli detektivních příběhů nemá konkurenci, její dílo ji postavilo do pozice nejprodávějšího autora svého žánru, její knihy byly přeloženy mimo angličtinu do dalších 103 jazykových mutací, což v tomto ohledu překonává i dílo samotného Shakespeara. Jedinou knihou, která byla přeložena do více světových jazyků, tak zůstává Bible.

Agatha Christie (celým jménem Agatha Mary Christie Mallowan) se narodila 15. září 1890 v přímořském letovisku Torquay v jižní Anglii. V rodinném domku v Ashfieldu vyrůstala se svými rodiči, dvěma staršími sourozenci, babičkou a pečovatelkou. Rodiče se sami postarali o její základní vzdělání, což tou dobou nebylo nic neobvyklého. Už v raném věku se u ní projevila láska k detektivním příběhům s komplikovanými zápletkami, přičemž si řadu takových

Agatha Christie, Violetriga, Wikimedia Commons

příběhů spolu se sestrou vymýšlely (a byla to právě její sestra Madge, kdo ji přivedl k napsání prvního detektivního románu).

V roce 1906 odjela Agatha Christie studovat do Paříže. Zde v sobě objevila značné hudební nadání, ale ostých před publikem pro ni byl problémem, který nakonec nepřekonala, a snu o hudební kariéře se vzdala.

24. prosince 1914 se provdala za důstojníka Archibalda Christieho, s nímž měla po skončení války dceru Rosalind. Během první světové války získala inspiraci pro svoji budoucí literární tvorbu a později zúročila informace nabyté v období, kdy pracovala jako dobrovolná sestra a lékárnice v nemocnicích v Ashfieldu, kde přicházela do styku s různými léky i jedy.

V roce 1920 Agathě vyšel první román – Záhada na zámku Styles, který však vzhledem

k faktu, že v závěrečné části příběhu se objevila řada nesrovnalostí a sporných bodů, musel být přepsán. Od té doby se autorka v případech jakýchkoli nejasností v rámci oblasti, která jí nebyla příliš blízká, radila s příslušnými odborníky.

V roce 1926 vyšel její román Vražda Rogera Ackroyda, který upoutal pozornost čtenářské veřejnosti, a to především (dnes už pro autorku tak typickým, ale dříve velmi netradičním) překvapivým rozuzlením zápletky děje, kdy na závěr Christie čtenáři předložila veškerá logicky odvoditelná, ale v rámci děje velmi umně skrytá fakta a vodítka, na jejichž základě mohl čtenář sám dojít k závěru, kdo je vrahem. Rok 1926 je spojen s autorčiným záhadným jedenáctidenním zmizením, které se nikdy zcela nevyjasnilo. V dubnu o dva roky později se po vleklé manželské krizi nechává Christie rozvést.

Za další dva roky, tedy v roce 1930, poznává v iráckém městě Uru svého druhého manžela, o patnáct let mladšího Maxe Mallowana, archeologa, který se v Uru podílel na právě probíhající výzkumu. O svém manželství s mladším Maxem sama Christie říkala: „Žena, která je provdána za archeologa, se může považovat za šťastnou, protože čím je starší, tím je pro svého muže zajímavější.“

Agatha Christie nebyla pouhou prozaičkou, psala mimo jiné také divadelní hry. Za všechny lze jmenovat Past na myši nebo Svědek obžaloby. Celkem má na svém kontě patnáct divadelních her, osmdesát detektivních románů a souborů povídek, přičemž dalších šest knih napsala pod pseudonymem Mary Westmacott a čtyři díla vydala již jako Agatha Christie Mallowan.

Zemřela 12. ledna 1976 ve Wallingfordu, nicméně její hrdinové – Hercule Poirot, slečna Marplová, Tommy a Pentlička zůstali a i nadále zůstávají v srdcích čtenářů, milovníků detektivních příběhů, příznivců Dámy britského impéria (tento titul byl Agathě Christie udělen královnou Alžbětou II. v roce 1971).

Alena Oudová

alena.oudova@mensa.cz
redakčně upraveno

Nedávno vyšla nová kniha
**Martina Adámka s názvem
Jak funguje letecká záchrana:
Zákulisí, záchranáři, zásahy.**

Máte jedinečnou možnost podrobně se seznámit s veškerou činností letecké záchranné služby. Nechybí spousta fotografií od pracovníků složek integrovaného záchranného systému a z archivu LZS Hradec Králové.

Kniha vychází v nakladatelství
Computer Press.

<http://www.adamek.cz/knihy/lzs/>

**Neobvyklý dárek? Kniha lyrické
poezie od člena Mensy Václava
Brázdy s názvem Kvítí objednávejte**
na tel. 541 517 231, vaclav.brazda@mensa.cz
<http://kviti.kvalitne.cz/>.

Šicí stroje, bohaté příslušenství,
ověřené značky Janome, Brother,
Lada, Singer, Pfaff a další:
<http://www.nej-sici-stroje.cz/>.

Cyklochalupa Sázavka

Cyklochalupa Sázavka – rekreační ubytování na Vysočině s kapacitou 6 lůžek. Pro aktivní odpočinek – výlety pěšky, na kole i na lodi. Slevy pro děti, důchodce, cyklisty a držitele Rodinných pasů. Členové Mensy ČR mají při týdenním pobytu jednu noc zdarma. Více na www.cyklochalupa.ic.cz.

Internetový obchod
BioMamma.cz

nabízí především **potřeby pro miminka a malé děti**

– pratelné pleny, ergonomická nosítka, biooblečení, pro starší děti např. rostoucí židle a jiné české výrobky, pro všechny pak ekologickou drogerii atd. Pořádáme i bezplatné prezentační akce (případně poradenství po emailu – s většinou sortimentu máme osobní zkušenost).

Rádi byste se podívali na českou krajinu z ptačí perspektivy?

Nabízím členům možnost zúčastnit se letu v čtyřmístné Cessně 172 pouze za úhradu podílu nákladů na provoz letadla; bližší informace a individuální domluva na adrese daniel@airfamily.se.

Cestovatel Gulliver

Zadání, diskusi a řešení, stejně jako i další hádanky, naleznete na mensovním intranetovém fóru Logické hádanky.

Cestovatel Gulliver se tentokrát vypravil hluboko do amazonských pralesů. Jednoho dne narazí na kmen tvořený velice přemýšlivými domorodci, kteří uvažují striktně logicky a významávají zvláštní náboženství, které jim mimo jiné prikazuje:

- Domorodec se nesmí pokoušet druhému nijak (slovem, posunkem, náznakem ...) sdělit, jakou má barvu očí.
- Pokud by domorodec nějak vydedukoval, jakou má on barvu očí, musel by se v poledne následujícího dne zabít.

Každý domorodec tedy vidí, jakou mají barvu očí všichni ostatní, ale nesmí jim to říct. V pralese se nenacházejí žádné předměty, pomocí nichž by domorodci mohli zjistit svou barvu očí. Můžou se sice vidět v odrazu vodní hladiny, ale tento obraz není dostatečně kvalitní na to, aby z něj bylo možné určit barvu očí. Prostředí, ve kterém domorodci žijí, tedy žád-

nému z nich neumožňuje, aby zjistil svou barvu očí.

Po několika dnech strávených s pohostinnými a přátelskými domorodci se s nimi Gulliver rozloučí a pokračuje dál ve své cestě.

Když si za několik dnů zaznamenává do deníku podrobnosti o náboženství domorodců, najednou si vzpomene, že když se s nimi loučil, možná trochu neuváženě poznamenal, jak je rád, že i v těchto dalekých končinách jsou k vidění modré oči. Gulliverovi ztuhne krev v žilách a rychle začne přemýšlet, jaké bude mít jeho výrok následky. Ví, že kmen tvořilo 100 modrookých a 100 hnědookých domorodců.

Na co Gulliver přijde?

Pozn.: Nehleďte chytáky, neslovíčkařte, jde o logiku. Domorodci předpokládají, že Gulliver je pravdomluvný, a výrok si přeložili: „Alespoň jeden domorodec z našeho kmene má modré oči.“ Domorodci o sobě ví, že jsou všichni vysoce logičtí, řídí se vírou a jsou přemýšliví, v každém okamžiku taky ví, kolik jich je. Nezapomeňte, že řešení není úplně triviální.

Intranetové fórum

Čarodějka

Jsem čarodějka!

Mé jméno je urážka hluboká,
i má cena není příliš vysoká ...
Však čtvrcením mě zabít nelze!

Když přede mne se jeden postaví,
svou velikost snadno znásobí.
Když druhý se za mnou ukrývá,
tuto sílu nikdy nepozná.
Co jsem to za mantru?
začarovaný to kruh?

Jsi-li do umění zasvěcen,
pověz mi, co že jsem?

Jiří Čejchan

j.cejchan@gmail.com

Doteky rtů

Zadání, diskusi a řešení, stejně jako i další hádanky, naleznete na mensovním intranetovém fóru Logické hádanky.

Doteky rtů příjemné, sladké znám
Však rty nemám, tak sám nelíbám

Doteky rukou, stisk i pohazení
Znám je – však necítím, a tak to pro mne není

Jsem společníkem, jak se sluší
Sic neživý, leč s křehkou duší

Jiří Čejchan

j.cejchan@gmail.com

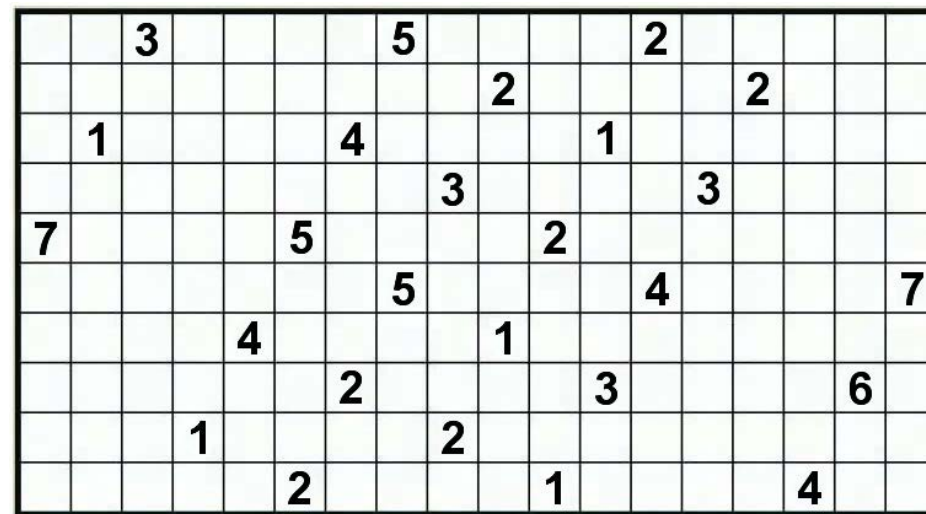
Nurikabe

Vybarvíte políčka diagramu bílé a černé tak, aby vytvořila černé „moře“ s jednotlivými bílými „ostrůvky“. Políčko s číslicí je vždy bílé. Ke každému bílému ostrovu patří přesně jedno pole s jednou číslicí. Číslo udává, z kolika políček se ostrov skládá. Políčka jednoho ostrůvku spolu musí sousedit vždy přes stranu (pouze diagonálně přes rohy by bylo málo). Různé ostrovy spolu smějí sousedit, ale ne přes strany (diagonálně přes rohy však ano). Všechna černá políčka musí spolu vytvořit jedno celistvé „moře“, jehož políčka sousedí přes stranu. Přitom však nesmí vzniknout žádná oblast o velikosti 2 x 2 (nebo větší).

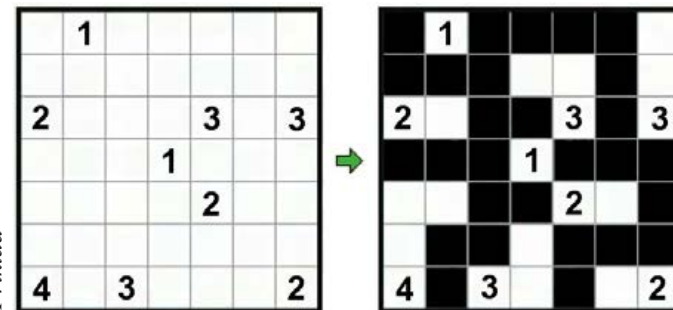
*Z originálu Nurikabe, topIQ (Mensa Rakousko), Nr. 354, str. 49, 50 přeložila
Lucie Svitáková, lucie.svitakova@mensa.cz*

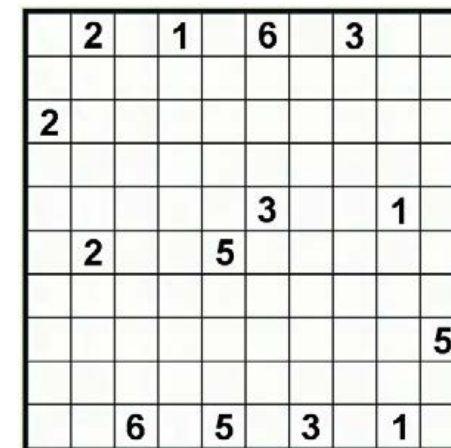
Zadání 2

Příklad

Zadání 1

Desetimístné číslo

Zadání, diskuse a řešení, stejně jako i další hádanky, naleznete na mensovním intranetovém fóru Logické hádanky.

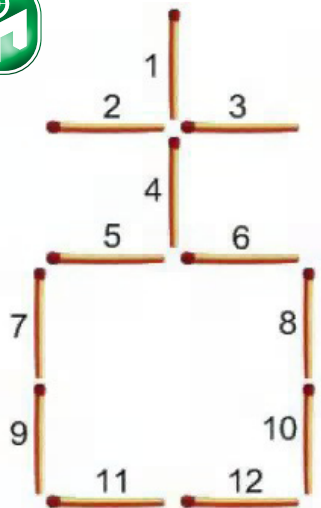
Máme uhodnout desetimístné číslo. Víme, že první číslice udává počet nul v čísle. Druhé číslo počet jedniček atd. Poslední desáté tedy počet devítek. O jaké číslo (čísla) by se mohlo jednat?

Jiří Čejchan
j.cejchan@gmail.com

Tři stejné čtverce

Dokážete na tomto obrazci přendat pět serek tak, aby vznikly tři stejné veliké čtverce?

Z originálu **Drei Streichholzquadrate**,
topIQ (Mensa Rakousko), Nr. 353, str. 51
přeložila **Lucie Svitáková**,
lucie.svitakova@mensa.cz

Dominové kameny

Dominové kameny od 1-1 do 6-6 byly položeny vedle sebe. Čáry oddělující kameny však byly odstraněny. Vyznačte opět tyto chybějící linie tak, aby se každý dominový kámen vyskytoval v obrazci právě jednou.

Z originálu **Domino-Rätsel**,
MinD-Magazin (Mensa Německo), prosinec
2008, str. 40 přeložila **Lucie Svitáková**,
lucie.svitakova@mensa.cz

Příklad
- zadání

2	1	2	3
2	1	2	3
3	1	3	1

Příklad
- řešení

2	1	2	3
2	1	2	3
3	1	3	1

Řešení všech úloh rozšířené
rubriky Bystřilna naleznete
v tomto čísle časopisu
na straně 62 a 63!

Logické hádanky: <https://intranet.mensa.cz/index.php?men=men5.3.0.0&f=2&t=203>

Zadání 1

4	5	1	4	5	2	4
4	2	6	5	2	1	3
5	6	3	3	2	2	6
5	6	1	5	1	4	4
6	6	4	1	1	2	5
3	2	3	1	6	3	3

Zadání 2

3	6	6	4	4	3	3
4	1	1	2	6	5	5
4	6	3	2	6	5	1
1	5	5	2	4	5	5
2	3	3	1	2	4	4
1	6	2	1	6	3	2

Zadání 3

5	2	2	1	1	5	5
4	3	6	3	3	6	1
6	5	1	4	4	3	4
1	3	6	6	1	3	4
1	2	2	4	3	6	6
4	2	5	5	2	2	5

Zadání 4

1	1	3	1	6	6	1
4	6	3	5	4	4	2
4	6	5	6	3	3	2
6	4	3	5	5	6	2
2	2	5	4	3	1	1
3	2	5	4	2	5	1

Divoká řeka

Zadání, diskuse a řešení, stejně jako i další hádanky, naleznete na mensovním intranetovém fóru Logické hádanky.

Čtyři muži musí v noci přejít most přes divokou řeku. Most unese maximálně dva muže najednou. Mají však jen jednu baterku, bez ní se nemohou pohybovat. Prvnímu muži trvá přejít most 1 minutu, druhému 2 minuty, třetímu 5 minut a čtvrtému 10 minut. Pokud jdou dva spolu, jdou rychlostí pomalejšího. Řeka je široká, baterku nelze přehodit zpátky. Všichni muži se musí dostat přes most do 17 minut. Jak to udělají?

Jiří Čejchan, j.cejchan@gmail.com

V sedmdesáti na Kilimandžáro

Jsem jeden z těch mnohých „spících členů“ Mensy. Jako dlouholetý člen Mensy v USA jsem býval docela aktivní, i když celková činnost tam nebyla tak pestrá jako zde v Česku.

Z této letargie mě probudil až nedávný úspěšný výstup na Kili, jak se tam běžně říká. Úřední název v Tanzanii však zní Uhuru peak (5 895 m). Byl to nádherný pocit pohybovat se mezi většinou mladými lidmi z celého světa, a navíc skončit každý den na té pomyslné bedně. Závěrečný den, po nočním výstupu, jsem za svítání byl jako druhý z těch stovek nadšenců na vrcholu, o kterém jsem snil už od mládí. První byl můj třicetiletý přítel Honzik, žijící nyní v Rakousku. Z naší šestičlenné české skupiny jsme uspěli čtyři. Popisovat samotný pětidenní výstup a dvoudenní sestup, jakož i předchozí tři dny trvající aklimatizační výstup na horu Mt. Meru (4 567 m) by bylo nošením dříví do lesa, neboť každá příslušná cestovní kancelář vám poskytne podrobné informace.

Uhuru peak (5 895 m), foto: Jan Targosz

Vedoucí pracovníci našich tří největších a nejznámějších cestovních agentur zaměření na Afriku mi sdělili, že dosud neměli nikoho staršího, než jsem já, kdo by zdolal Kili. Že bych dokonce byl českým rekordmanem?

Ale dost už té mužské ješitnosti. Ani po 70 letech nejsem ještě zdaleka na odpis. Ve svém dosavadním životě jsem procestoval všechny světadíly kromě Antarktidy, která mě ostatně zatím neláká. Sám se tomu divím, že největším cestovatelským a snad dokonce i životním zážitkem byl pro mě výstup na magické Kili. Doporučuji všem, a to nejen mensanům.

K tomu, abyste uspěli, potřebujete relativně málo: minimálně průměrnou fyzickou kondici, dobré počasí, motivaci se silnou vůlí uspět, dobrou aklimatizaci, dobrou partu, dobrého vedoucího skupiny a také důsledné dodržování pitného režimu. Vše pro vaši denní potřebu si nesete osobně, stany, spacáky a potraviny nejsou domorodci.

Samotný Uhuru peak má několik „nej“. Je to nejvyšší hora Afriky a jediná velehora, kterou lze zdolat bez horolezecké přípravy prostou chůzí s nezbytnými holemi. Je to také největší samostatná hora na světě ležící uprostřed rovinatých savan. Má také při úpatí největší základnu na světě, její půdorys tvoří elipsu širokou 40 km a dlouhou 60 km. A navíc všude kolem jsou nádherné národní parky a safari.

Úředními jazyky v Keni i Tanzanii jsou svačilština a angličtina. Tak tedy pár slov ze svačilštiny: Uhuru znamená svoboda, Kilimanjaro je hora ducha a babů je děda. Hodně našich nových černých přátel na mě v horách volalo „babů“ a měli při tom vždy palec směrem nahoru. Oni mají totiž velký respekt ke starším lidem. Jedním z důvodů je skutečnost, že se ještě před 20 lety i vzhledem k velké úmrtnosti dětí místní dožívali 40 let. Dnes už je to kolem 60 let. A to je na krásné Africe určitě také velice pozitivní.

Frank Juran

frank.juran@mensa.cz
redakčně upraveno

Můj nejkurióznější mensovní zážitek

Když jsem vstoupil do Mensy, tak jsem tak nějak počítal s tím, že mě čeká celá řada neobvyklých zážitků. Ale tím asi nejzvláštnějším bylo setkání s Haroldem – za prvé bych nikdy

nečekal, že se setkám a popovídám si s Nizozemcem, a za druhé – nikdy bych nečekal, že si s Nizozemcem popovídám polsky. (Harold se učil rusky, aby mohl číst dokumentaci, ale nikdy se s ruštinou nesetkal v mluvené podobě. Když do jeho továrny přijeli polští pracovníci, myslel si, že je to stejný jazyk, a pokoušel se s nimi domluvit. Nakonec se vše vysvětlilo a Harold se při té příležitosti naučil polsky.)

Po zjištění, jak se věci mají, uvolil jsem se dělat mu tlumočníka. Ovšem toto procvičování mé polštiny bylo jen předzvěstí toho, co se stane večer – u Aktivit se sešlo šest národností a já čtyřem z nich překládal, takže se Aktivita zvrhla v „językowy kutek“.

Nakonec poté, co jsem dopřekládal jeden zajímavý rozhovor: „Řekni mu, že dělám u dopravní policie.“ „Ona jest w policji drogowej.“ (droga = cesta) „Co mu to vyprávíš za nesmysly?! Já jsem u dopraváků, ne u protidrogového!“ jsem s hlavou jako škopek raději odešel spát. Ne, že bych potom zanevřel na mensany z jiných států, to ne – nebráním se dalšímu tlumočení, ale příště po menších dávkách, prosím.

Láďa Adamec

LadislavAdamecIV@seznam.cz

Redakce si dovoluje zopakovat část tiráže a znovu připomenout, že články zde obsažené jsou názory jejich autorů, nikoliv názory Mensy ČR a neměly by být s těmito zaměňovány.

**Rozvody – děti – výživné – úprava styku
vypořádání majetku – dědictví
smlouvy kupní i nájemní**

Praha 1, Bolzanova 1615/1, 110 00
224 267 396, 602 414 550
info@akkovarova.cz
www.akkovarova.cz

Působnost na území celé ČR!

**Časopis Mensa může odebírat
kdokoliv (i nečlen) na území ČR
za 150 Kč ročně.**

Se zájmem o předplatné se,
prosím, obraťte na sekretárku:
sekretarka@mensa.cz.

C P R E S S

Vydavatelství Computer Press,
a. s. nabízí všem členům Mensy
slevu 30 % na publikace zakoupené v elektronickém obchodě
http://knihy.cpress.cz/.

Při vyplňování objednávky stačí
zadat kód slevového kupónu
DVGW-PM5D-1VYF.

Dominové kameny

Řešení 1

4	5	1	4	5	2	4
4	2	6	5	2	1	3
5	6	3	3	2	2	6
5	6	1	5	1	4	4
6	6	4	1	1	2	5
3	2	3	1	6	3	3

Řešení 2

3	6	6	4	4	3	3
4	1	1	2	6	5	5
4	6	3	2	6	5	1
1	5	5	2	4	5	5
2	3	3	1	2	4	4
1	6	2	1	6	3	2

Řešení 3

5	2	2	1	1	5	5
4	3	6	3	3	6	1
6	5	1	4	4	3	4
1	3	6	6	1	3	4
1	2	2	4	3	6	6
4	2	5	5	2	2	5

Řešení 4

1	1	3	1	6	6	1
4	6	3	5	4	4	2
4	6	5	6	3	3	2
6	4	3	5	5	6	2
2	2	5	4	3	1	1
3	2	5	4	2	5	1

Cestovatel Gulliver

Uvažujme, že bychom měli v populaci dva modrooké. Do doby, než přišel Gulliver, prostě uvažovali – aha, ten druhý má modré oči, ale on to neví, takže se nezabije, já mohu, ale nemusím mít modré oči, takže se taky nezabije, on vidí, jaké mám oči, ale nesmí mi to říct, takže se to nikdy nedozvím ... oba hezky můžeme spokojeně žít ...

... pak přijde Gulliver a řekne, že vidí modré oči. To ale oba domorodci věděli dávno před ním! Každý viděl, že ten druhý má modré oči, tj. viděli, že modré oči existují, nevěděli ale, že to ví i ten druhý ... Tedy jedna možnost: „On má modré oči, ano, Gulliver mohl vidět právě je. Já modré oči mít můžu, ale nemusím.“ A druhá možnost: „On má jiné oči než modré, což znamená, že modré oči, které Gulliver viděl, musely být moje. Zabiji se.“

Když jsou tři modroočí, tak v této populaci každý ví, že existují modré oči, a každý také ví, že to ví i všichni ostatní (protože i kdybych já neměl modré oči, tak ti zbývající je mají a vidí se navzájem – tj. vím, že ví, že existují modré oči). Problém je, když modrooký začne předpokládat, co by se stalo, kdyby neměl modré oči – tj. oba dva zbylí modroočí by viděli jeho jinookého a jednoho modrookého, a tím pádem by si už nemohli být jistí, že všichni ví, že existují modré oči, neboť u toho jediného modrookého (kterého každý z nich vidí) by oba mohli předpokládat, že v případě, že oni sami též nemají modré oči, on nebude vědět, že existují modré oči ...

-> všechny další počty populace se nakonec redukuje na případ těch dvou ...

Tzn. věta, kterou řekl Gulliver, v sobě sice nesla informaci, kterou všichni věděli, ale fakt, že to řekl přede všemi, značně změnil to, co nyní mohou domorodci vyvodit z nečinnosti ostatních ...

(Další diskuse a názory jsou uvedeny na mensovním intranetovém fóru v sekci Logické hádanky.)

Divoká řeka

Tam muži 1 + 2 (2 minuty),
zpět muž 1 (1 minuta),
tam muži 5 + 10 (10 minut),
zpět muž 2 (2 minuty),
tam muži 1 + 2 (2 minuty).
Tzn. 2 + 1 + 10 + 2 + 2 = 17

Doteky rtů

hrníček, sklenička

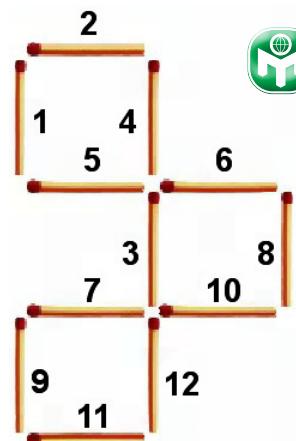

Čarodějka

O řešení, prosím, napište autorovi.

Jiří Čejchan
j.cejchan@gmail.com

Tři stejné čtverce

Řešení 2

	3			5		2			
	1			4		2		1	
7			5		3		2		3
			5		5		4		7
		4		2		1		3	
	1		2		2		3		6
		2		2		1			4

Řešení 1

	2	1	6	3		
2						
			3		1	
	2		5			
						5
	6	5	3	1		

Desetimístné číslo

6210001000

Nurikabe

Máte připomínku k časopisu,
našli jste chybu, líbí
nebo nelíbí se Vám něco?
Napište šéfredaktorovi
Tomáši Kubešovi:
tomas.kubes@mensa.cz.

Místní skupiny

MS Brno	http://ms.mensa.cz
MS České Budějovice	Pavel Terber, 604 750 324, brno@mensa.cz, http://brno.mensa.cz
MS Hradec Králové	Lucie Malechová, 607 591 599, ceskebudejovice@mensa.cz, http://budejovice.mensa.cz
MS Karlovy Vary	Veronika Barniaková, 608 823 185, hradeckralove@mensa.cz, http://hradec.mensa.cz
MS Ostrava	Ronald Němec, 603 971 171, karlovyvary@mensa.cz, vary@mensa.cz, http://vary.mensa.cz
MS Pardubice	Hana Studenská, 737 903 740, ostrava@mensa.cz, http://ostrava.mensa.cz
MS Plzeň	Jana Hřebíčková, 465 532 851, pardubice@mensa.cz, http://pardubice.mensa.cz
MS Praha	Hana Heřmanová, 724 140 189, plzen@mensa.cz, http://plzen.mensa.cz
MS Prostějov	Jana Veličková, 731 882 361, praha@mensa.cz, http://praha.mensa.cz
MS Ústí nad Labem	Jaroslav Zavádil, 603 359 361, prostejov@mensa.cz, http://prostejov.mensa.cz
MS Zlín	Iva Berčíková, 602 840 526, ustinadlabem@mensa.cz
	Lenka Stodůlková, 608 200 869, zlin@mensa.cz, http://zlin.mensa.cz

Mensa Business Contacts

Design kanceláří a interiérů	Pavel Oplt, 602 145 743, pavel.oplt@bene.com, Praha, www.bene.com
Deutsche Bank, Head of Sales Cash Management Corporates	Michal Příkryl, 606 620 919, michal.prikryl@db.com, Praha
Hudební produkce	Jiří Volf, 602 279 489, jiri.volf@csa.cz, Praha 3
Investice do firem, analýzy, restrukturalizace	Aleš Hodina, 605 551 551, mail@hodina.cz, Praha
Kalkul - účetní software, distribuce a poradenství	Petra Pelikánová, 722 285 011, petra.pelikanova@pelico.cz, Brno
Komplexní finanční poradenství	Vladimír Kutálek, 777 993 490, Brno, vladimir.kutalek@abcdfinance.cz
Konzultace a vývoj databází	Pavel Celba, 602 179 587, pavel@celba.cz, Praha, Trutnov
Marketingové poradenství, grafický design, profesionální fotografické služby	Tomáš Barčík, 604 726 996, tomas.barcik@freshconsulting.cz, www.design-studio.cz, Praha
Prodej skleněných kuliček	Zbyněk Fojtík, 608 580 159, prodej@kulicky.eu, Praha, www.kulicky.eu
Programování internetových stránek a aplikací	Michal Kandr, 732 409 275, info@michalkandr.cz, Havlíčkův Brod, www.michalkandr.cz
Rekonstrukce interiérů, projekt management a stavební činnost	Petr Štěpán, 724 744 775, pstepan@mac-interiors.com, Praha, www.mac-interiors.com
Technistone, CFO, Finance manager	Lukáš Cyrankowski, 728 615 049, Praha, lukas.cyrankowski@centrum.cz
Unilever	Michal Růžek, 607 710 931, Nelahozeves, michal.ruzek@unilever.com
Vybavování interiérů školních zařízení	Denisa Onodyová, Školičky, s.r.o., 777 768 883, Praha 7, onodyova@skolicky.cz, www.skolicky.cz
Výuka angličtiny, průvodcovství	Jan Sýkora, 777 946 169, Praha 6 – Vokovice, spoonful_j@yahoo.com
Webhosting, registrace domén, poradenství	Mirek Jindřišek, PoweredBy, s.r.o., 775 259 633, Pardubice, info@poweredby.cz

Fluktuace členů Mensy ČR

Set.

13% 7% 6% 6% 5% 11% 8% 11% 17% 19% 21% 16% 24% 31% 43% 49% 67% 77% Procento členů, kteří setrvali až do roku 2010.

Připravili:

Hana Kalusová,
Tomáš Kubeš.Dvě výroční čísla
rozeslána bývalým
členům (cca 2000).Obnovení povinného
odběru časopisu,
obnovena redakce.Mezi 11/2002 - 2/2003
oslovení úspěšně
otestováni, kteří se
nestali členy, cca 8000.Oslovení bývalých členů,
cca 4000 osob
(duben, květen).Zvací akce spojená
s rozesláním časopisu
býv. čl. a otestovaným.Rok 1992 zahrnuje i všechny předchozí roky starší
data jsou k dispozici pouze agregovaná.Buňka v přehledu je podbarvena, pokud je změna
oproti předchozímu roku větší než +/- 15 %.Fluktuace je mírně podhodnocená, nezahrnuje
fluktuaci mezi členy vstoupivšími v jednom roce.Tabulka pracuje pouze s členy dospělými Mensy
(nezahrnuje členy Dětské Mensy).

Z/do	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
1992	407	258	179	111	93	79	99	70	60	85	57	54	47	51	47	49	48	47	51
1993		1118	617	337	233	181	209	140	114	204	115	98	87	90	87	85	77	75	81
1994			823	370	213	150	152	101	81	150	60	46	48	53	42	42	44	43	46
1995				541	233	153	143	85	69	103	37	36	35	37	34	33	32	31	34
1996					457	189	132	73	49	102	37	27	27	25	26	25	22	19	24
1997						333	194	110	82	95	51	41	37	45	41	38	33	35	35
1998							991	484	318	339	164	139	114	124	113	98	80	80	83
1999								454	226	182	91	64	56	57	53	55	46	44	48
2000									292	167	97	76	62	70	65	57	49	47	49
2001										262	128	91	73	79	72	60	53	53	50
2002											224	111	55	88	75	60	54	52	47
2003												1104	289	426	315	262	202	169	180
2004													206	128	84	71	59	52	49
2005														206	134	105	69	67	64
2006															222	160	119	105	96
2007																163	111	87	80
2008																	225	168	150
2009																		231	179
2010																			246
členů																			
delta																			
přírůstek																			
úbytek																			
fluktuace																			
předs.																			
												</							

Podzimní celostátní setkání Mensy ČR
Horský hotel Čeladenka v srdci Moravskoslezských Beskyd
Úterý 27. 9. – neděle 2. 10. 2011 <http://setkani.mensa.cz/>
Čeká vás bohatý program, zajímavé exkurze, zapeklité, ale zároveň zábavné týmové i individuální hry, mensovní přednášky a mnoho legrace.

Dolní oblast Vítkovic, Wikimedia, Boris Renner

Stramberk, Wikimedia, David Páloch